ve SEN KUŞ OLUR GİDERSİN

TARIK TUFAN

..... edebiyat .....

Profil

9. BASKI

TARIK TUFAN

1973 yılında İstanbul'da doğdu. Kabataş Erkek Lisesi'ni ve İstanbul Üniversitesi Felsefe bölümünü bitirdi. Yüksek lisansını Marmara Üniversitesi Ortadoğu Ülkeleri Enstitüsü'nde sosyoloji alanında gerçekleştirdi. Radyo ve TV programcılığı ile birlikte gazetelerde köşe yazarlığı yapıyor.

Yayınlanmış Kitapları:

Kekeme Çocuklar Korosu (Profil, 2007)
Kraliçenin Pireleri (Profil, 2007)

VE SEN KUŞ OLUR GİDERSİN

TARIK TUFAN

PROFİL

© Tarık Tufan, 2012
© Profil Yayıncılık

Yazarı / Tarık Tufan
Kitabın Adı / Ve Sen Kuş Olur Gidersin
www.tariktufan.com

Genel Koordinatör / Münir Üstün
Genel Yayın Yönetmeni / Cem Küçük
Editör / Elif Avcı
Kapak Tasarım / Kenan Özcan
İç Tasarım / Adem Şenel
Baskı-Cilt / Kitap Matbaacılık San. ve Tic.Ltd.Şti.
Davutpaşa Cad. No:123 Kat:1 Topkapı/İstanbul
Tel : 0212 482 99 10 Sertifika No:16053

1. BASKI EKİM 2004 (Birun Yayıncılık)
2. BASKI Ağustos 2007
9. BASKI Şubat 2013

978-975-996-083-4

Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 12391

PROFİL: 42
EDEBİYAT: 06

PROFİL YAYINCILIK
Çatalçeşme Sk. No: 52 Meriçli Apt. K.3
Cağaloğlu - İSTANBUL
www.profilkitap.com / bilgi@profilkitap.com
Tel. 0212. 514 45 11 Faks. 0212. 514 45 12

Profil Yayıncılık Maviağaç Kültür Sanat Yayıncılık Tic.Ltd.Şti markasıdır.

© Bu kitabın Türkçe yayın hakları Tarık Tufan ve Profil Yayıncılık'a aittir. Yazarın ve yayıncının izni olmadan herhangi bir formda yayınlanamaz, kopyalanamaz ve çoğaltılamaz. Ancak kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	7
İnsan tamamlanmamış bir cümledir	15
Hiçbir şeyim yok ... hiçbir şeyim	19
Bir parça uyku ne iyi olurdu	25
Onu da yarın düşünürüz	33
Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak	41
İncinmiş bir kadın, gururu kırılmış bir erkek	47
İnsan çokça hayat ve bir de ölümdür	55
Kuğular ölmeden önce şarkı söylemez	57
Kirpiklerime kırlangıçlar konuyor	65
Ateş nasihat değil, cezadır	71
İnsan, sakladıklarıyla insandır	77
Onun bir adı yok mu?	79
İnsan bazen karmakarışıktır	85
Hayatım artık ıssız bir sokak gibi	87
İnsan kaybettikleriyle insandır	91
Bana Lola adını vermiş	95
Ah ağabeyim! Hüzün bakışlı ağabeyim	99
Oğul, candan bir parçadır	103
Zamanın dışındaki günler	107
Hayatın neresinde kalmıştık?	117
İnsan hep yarındır	121
Kuşlara gösterişli kafesler	123
Yeni çırak hevesli ama	125
İnsan canhıraş bir suskunluktur	127

Önsöz

Önceden söyleyebilecek bir sözüm yok...Söylenmesi gereken ne varsa söylemeye çalıştım. Bu benim gibi biri için çok kolay değil. Bir çırpıda anlatmaya çalıştım her şeyi. Durup düşünürsem anlatmaktan vazgeçebilirdim.

Bazı şeyleri, anlatmaktan ötürü de pişman olacağımın farkındayım.

İnsan, duygularının apaçık bir biçimde başkalarınca bilinmesini istemez sonuçta.

Bir öykü kahramanı olmanın rahatlığına bırakıyorum kendimi...

"Bil ki ey sevgili!
Ben seni aklımdan hiç çıkarmadım;
ben sadece aklımı çıkardım.
Ve böyle bilsin bütün dünya,
ben aklımı senin râmına değil,
senin uğruna senden çıkardım."*

* *Dücane Cündioğlu, Cenab-ı Aşk'a Dair*

Geçmişi anlatmakla ne umar insan? Her şeyin yaşanmış ve bitmiş olmasının verdiği rahatlıkla, tüm olup bitenlerden bir şeyler öğrenebildiğini göstermek çabası mıdır bu? Kendisiyle, olaylarla yüzleşebilmek cesaretini kaybetmediğini ispatlamak mıdır başkalarına karşı?

Belki de içini boşaltmak...

Başka hiçbir sebep olmaksızın, içini dökmek, kulak veren herkese...

İnsan yaşadıklarının bilinmesini ister. Yaşananların olağanüstü şeyler olması, senaryolaştıracak kadar ilgi çekici olması da gerekmez.

Karşılaştığımız her insanın konuşmaya başlama sorusu değil midir, o gün neler yaptığımız?

İşe gittim.... çok yoğun bir gün geçirdim....ekonomi bu aralar istikrarsız..... gazetede okudum....yoo onu çoktandır görmüyorum.... ayrılmışlar demek.... hiç umurumda değildi zaten.... atıştırdım biraz.... ve daha bir sürü sıradan şeyleri de anlatmak ister insan.

Kendi yaşadıklarıma baktığımda açıkçası çok ilginç şeyler olduklarını düşünmüyorum. Dinleyenlerin gözlerini faltaşı gibi açacakları kadar olağandışılıklar yok hayatımda. Aslında

olağandışılığın ne olduğunu anlamak için olağanın ne olduğunu bilmek gerekiyor galiba. Ailesindeki fertler arasında bir sürü kanser hastası olan birinin kansere yakalanması ne kadar olağandışıdır mesela?

Bütün bunlar bir tarafa ben yalnızca anlatmak istiyorum. Yalnızlara özgü delice bir istekle anlatmak istiyorum. Her yalnızın aradığı bir fırsattır anlatabilmek. Birilerinin seni ilgiyle dinlediğinin mutluluğuyla biraz da eklemeler yaparak, bir temsilin içindeymişçesine anlatırsın. Dinleyenler bundan hiç olmazsa, başkalarının acısına tanıklık etmenin gizliden gizliye insana heyecan ve keyif veren tadını alabilirler.

Ah evet, başkalarının acısına tanıklık etmek!

Oturup birbirine anlatmak, televizyon ekranına yapışacak gibi izlemek, gazetelerin üçüncü sayfasını neredeyse gözüne yapıştırarak okumak, acının en küçük ayrıntısını dahi bilmeye çalışmak, kendi acılarını unutmak için her türlü çabayı ortaya koyarken başkalarının acılarından keyifli bir yemek sonrası muhabbeti çıkarmak...

Başkalarının ölümlerinden, başkalarının amansız hastalıklarından, örtülü bir hazla, yalancıktan ifadelerle sohbete renk katmak...

Bunları biliyorum ama fikrimi değiştirmiyorum.

Anlatmak istiyorum sadece.

Anlatırken hiçbir ayrıntıyı kaçırmamak gibi bir amacım yok. Zihnimi uzun süre yoramıyorum zaten. Bazen de olaylar birbirinin içine geçiyor. Öyle şeyler de var ki zihnimde, bunları sahiden yaşadım mı yoksa benim kurguladığım şeyler mi ayırt edemiyorum. Çok tanıdık, bir o kadar da bulanık olaylar.

Bazı yüzler var aklımdan silemediğim. Bu insanlar sahiden hayatıma girdi mi, yoksa bir gazeteden, dergiden, televizyondan zihnimde takılı kalan fotoğraflardan mı hatırlıyorum bundan da emin değilim. Zihni bu kadar karışık bir adamın söylediklerini dinlemek bize ne kazandırır diyeceksiniz.

Bu da başka bir eğlence değil midir?

Bugünlerde zihnimi biraz daha toparlamış olmanın verdiği bir rahatlık var içimde.

Dışarıya dolaşmaya çıkıyorum bazen.

Bu şehirde öyle yerler var ki, benim için adeta yasak bölgeler. Çok denedim buralara gidebilmeyi. Hâlâ da başarabilmiş değilim. Evet bende hikayesi olan mekânlar buraları. Tanıdık yüzler, olayların geçtiği zamanlardaki yüzler ifadelerini hiç bozmadan aynı yerde bekliyorlarmış gibi geliyor. Zaman tam da o anda durmuş, benim dışımdaki bütün yüzler, kıyafetler, sokak satıcıları, balkondan kilim silkeleyen kadınlar, çöp kutusunu karıştıran köpekler, kollarını camdan sarkıtmış taksiciler aynen oradaymış gibi hissediyorum.

Kimbilir, belki de olup bitenlerin bir kısmını anlattıkça cesaretimi toplar ve günün birinde atıveririm kendimi bu sokaklara.

İnsanlara bir şeyler anlatmaya çalışmak buharlı bir cama yazı yazmaya benziyor. Özenle yazıyorsun, apaçık belli oluyor anlattıkların. Sonra silinip gidiyor.

Karşılaştığım her insana anlatmak istiyorum.

Küçükken gördüğüm buhar tutmuş her cama yazı yazmak isteği gibi...

Rüyalarım zihnimi meşgul ediyor. Aynı şeyleri görüp duruyorum epeyce zamandır. Ulaşmak, yakalamak istediğim birileri, bir şeyler var ama hep geç kalıyorum. Tam varmışken gidiveriyor o şey.

Kalkan bir otobüs oluyor, kapanan bir kapı oluyor, kalabalığa karışıp bir daha göremediğim biri oluyor...

Geç kalıyorum sonuçta.

Hayatla aramdaki bu fark hiç kapanmadı...

Nerde yanlış yaptım?

Birçokları bunu hiç düşünmediğimi sanıyor. Yanılıyorlar oysa. Sırf bu soru yüzünden, gözlerimi hiç kapamadan, günleri birbirine bağladığımı bilirim.

- 1 -

İnsan tamamlanmamış bir cümledir.

" Gerçeklik insanın şu ya da bu şekilde içinde bir bitki gibi yaşadığı ve yaşayacağı bir zindandır. Bunun dışındaki her şey –düşünce, eylem- sadece düşünsel ya da fiziksel bir oyalanmadır."

C. Pavese

Hevesleri, beklentileri, erteledikleri, kursağında kalmış kelimeleri, kaçırılmış bakışları, gizledikleri, bitirilmemiş mektupları, susuşları ve istemsiz veda edişleriyle tamamlanmamış bir cümledir insan.

Son anda binmekten vazgeçtiği bir otobüs, suskun kalınmış bir telefon araması, sinemada yanında duran boş koltuğa bakış...

Tamamlanmamış bir cümledir insan.

Yalnızlığıyla bile bir araya gelemeyecek kadar ıssız...

Bütün bunlara rağmen hayat, yine de anlamlı bir cümle kurabilme isteğidir.

İnsanın kendini tamamlayabilmesi isteği...

Zaman içinde aşınmış, her şeye kırgın bir ruhun kendini onarabilme çabasıdır.

Geriye dönüp, kendi ıssızlığıma terk ettiğim kelimeleri, henüz belleğimde ifadesini yitirmemiş yüzleri ve bir panik anında yaptığım anlık tercihlerimi arıyorum.

İsimlerini bile unuttuğum insanlarla yan yana durduğum fotoğraflara, rakamları silinmeye yüz tutmuş numaraların yer aldığı telefon defterlerine, kitapların arasında unuttuğum küçük notların yazıldığı kağıtlara, ders hatırlatmaların tuttuğum defterlerin arka sayfalarına yazdıklarıma, kitapların boşluklarına iliştirdiğim karalamalara bakıyorum.

Zihnimin en arka kıvrımlarına hapsettiğim ve yıllar boyunca dönüp bir kez olsun yüzüne bakmadığım anlara, geç kalmış bir özür gibi, bir sadakat ilanı gibi yeni yerler açıyorum.

Arayışlar insanı yorar.

Hele aradıkların, kendi içinde gizlediğin şeylerse yorgunluğun kat kat artar. Bir daha onlarla karşılaşmamak için, bulabildiğin en uzak köşelere gizlediğin şeyleri bir gün yeniden ortaya çıkarmak zorunda kaldığında, onları gizlemek için sarfettiğin çabanın iki kat fazlasını harcamalısın. Bir de ayak diremeler işin cabası. Önüne çıkması muhtemel şeylerle karşılaşmaya hazır değilsen, endişeyle bekliyorsan, o vakit aramak gürültü koparak gelen bir ölümü beklemek kadar zorludur.

Yürek yordamıyla bulabildiğin bir kapıya elini uzattığında, karşına çıkabilecek şeylerin tedirginliği etrafı koyu bir sessizliğe boğar. Kapının arkasında asla yüzleşmek istemeyeceğin şeylerin varlığı aklına takılmıştır bir kere. Kapıyı açmak için elini uzattığında korku, endişe, utanç, merak hepsi bir araya gelip titreme olmuştur.

Her şey susmuştur böyle zamanlarda.

Yavrularını yedikten sonra bir kenara kıvrılan kedi suskunlaşmıştır.

Kör bir kanserli hücrenin bütün vücudunda saltanat kurduğu, göz altları çökmüş adam susmuştur. Yeterli beslenememekten memeleri pörsümüş ve kucağında ağlayıp duran bebeğine çaresizce bakan, bakımsız saçları birbirine dolanmış, elleri erkeksi, kalın kaşlı kadın da susmuştur.

Acının bağıra çağıra ortalığa tehditler savurduğu sokaklardaki evlerde yaşayan herkes susmuştur.

Üzerine hayat ürkekliği sinmiş insanlar, bu sususlarından tanınabilir. Ağız dolusu kelimeleri yutkunup, yapacak başka bir şeyleri kalmadığında, sessizliğin koynuna uzanıp gürültülü bir posta treninin kendilerine bir umut bırakmasını beklerler.

Ne olduğu, nereden geldiği çok önemli değil.

Sadece umudu hatırlatacak bir şey...

Bir göz kırpması uzunluğunda bile olsa, umut.

Gürültülü bir posta treninin kendisi bile her şeye rağmen umuttur. Birilerinin trenden senin için inebileceği ya da gelmesinden umudunu kestiğin bir haberin ulaşabileceği ihtimaliyle bir umuttur bu kara trenler. Hiçbir şey olmasa da çıkardığı gürültüyle etrafını saran ve dışarı çıkmana izin vermeyen lacivert sessizliği bir anlık dağıtsa bile umuttur.

Bazı anlarda cesaretim kırılıveriyor. Bir uçurtmaya, gözlerimi ayırmadan uzunca bir süre bakabilecek cesareti bile bulamıyorum kendimde. Uçurtmanın dengesi bozulacak, kuyruğu dolanacak ya da ipi kopacak gibi geliyor.

Bir şeyler iyi gitmediğinde ve tüm bunlar üstüste geldiğinde, insan, bundan böyle yaşananların ve yaşanması muhtemel olanların kötülükten başka bir şey getirmeyeceği hissine kapılıyor. Bir adım sonrasında toprağın ayaklarının altından kayıp gideceğini düşünmek gibi bir his bu. Her adımı boşluğa atmak gibi.

İnsanın alınyazısına sonradan çirkin bir el yazısıyla eklenmiş uğursuz cümleler gibi. Şeytanın kirli elleriyle hayatımıza dokunabilme uğraşısı gibi.

Uçurtmanın sahibi olan çocuğu her seferinde kolunun kenarıyla gözyaşlarını silmeye çalışırken ve iç çekerek ağlarken görüyorum. Ne uçurtmayı izlemeye, ne de ipin ucundan tutup da yükselmesine yardım etmeye cesaretim var. Sonuçta uçurtma da bir sahipleniş kurgusu. İpi elinde tutabilme çabası. İpini elinde tutmak, uçmasını izlemekten keyifli ne de olsa.

Farkediyorum ki insanın kurguladığı hayat hep yarım kalıyor. Yerli yerine oturmayan, iğreti duran çok şey var.

Anlıyorum ki hayat hep beklenmedik şeylerdir.

Kural böyle...

Sen yürüyeceksin ve beklenmedik şeylere hazır olmanın çarelerini arayacaksın.

İyi de.... Bir şey beklenmiyorsa ona hazırlıklı olmak nasıl olacak?

İşte bu yüzden her şeyin en kötüsünü düşünmek, sık sık düşen insanların sahip olduğu en köklü alışkanlıklardan biridir. Bu yüzden iyi şeyler de yaşansa, arkasından kötü şeylerin geleceği düşüncesi her şeyi berbat eder.

Bu insanların içinde bulundukları an ne olursa olsun, bir şeylerin yeniden kötüleşeceği hissi, kör bir endişeye dönüşür.

- 2 -

Hiçbir şeyim yok... hiçbir şeyim...

"Neyin var?"

"Hiçbir şey... Hiçbir şeyim yok."

Anonim

Son zamanlarda bu soruyu her sorduklarında aynı cevabı verdim. Soran kim olursa olsun, ne amaçla sormuş olursa olsun yanıtım hep aynı oldu. Gözlerimdeki samimiyetsiz ifade fark edilmesin diye yüzümü hafifçe yere eğip, biraz da dudağımı umursamazlık hissi uyandıracak şekilde büküp, her şeyin olması gerektiği gibi ya da en azından alışıldığı gibi gittiğini söyledim. Karşımdakilere bir zarar vermediğimi düşündüğüm yalanları daha kolay söylüyorum.

Aslında bir dönem biraz daha samimi, biraz daha gerçeğe yakın cevaplar vermeyi denedim. Bir çırpıda ne var ne yoksa anlatayım diye geçti aklımdan.

Yaşadıklarımı, hissettiklerimi bütün açıklığıyla anlatmak gibi, bugün düşündüğümde son derece aptalca gelen çabalara girişiğimi hatırlıyorum.

Sonra bundan vazgeçtim. Bunun oldukça saf bir durum olduğunu hissediyordum. Tanrım insanın kendi acziyetini, zavallılığını, düştüğü saçma sapan durumları farketmesi ne korkunç!

İnsanların yüz ifadelerine biraz dikkatli bakınca birçok şeyi gizlemenin, ya da en azından bir şey yokmuş gibi davranmanın zorunlu olduğunu düşündüm. Bir çoğu " bu herife nerden yakalandım" der gibi bakıyordu. Kimi, sıkılgan bir şekilde etrafına bakmayı tercih ederken kimisi de, ilgili gibi görünmek için ben konuşurken başını sallayıp üzgün bir hâl takınıyordu.

Hiçbiri de "Bunları dinlemeye tahammülüm yok. Başının çaresine bak. Ne halin varsa gör" türünden şeyler söyleme cesareti gösteremedi. Böyle düşündüklerini adım gibi biliyordum.

Neden durup dinliyormuş gibi yapıyorlardı o zaman?

Sanırım bana ihtiyaçları vardı o zamanlar. Henüz düşmemiştim ve tutunduğum yerde olmak için sahip olduğu bir çok şeyi feda edebilecek insanlar tanıyordum.

Oturup, neyim var neyim yok anlatabileceğim insanlar da vardı elbet. Anlayabileceklerinden ve bir şeyler yapabilmek için çaba sarfedeceklerinden kuşku duymadığım insanlar. Fakat onlara da sorun çıkarmak istemiyordum. Onları üzmek ve beni her gördüklerinde yeni bir sorunla karşılaşabilecek olmanın verdiği bir sıkıntı haline sokmak beni de üzüyordu. Bu yüzden onlara da aynı iğrenç yanıtı verdim; " hiçbir şey yok!"

Böylece sahiden önemsediğim insanları kendime karşı koruyordum. Onları muhataralı bir ruhtan uzak tutuyordum. Aşkı yitirmiş zayıf bir ruhtan...

Dostlarımdan bazıları böyle bir cevabı duyduklarında içten içe mutlu olmaya başladılar. Artık onları dostlarım diye anmam sadece tanımlama getirmek için. Ya da teselli mi de-

meli? Mutlu olmaya başladılar çünkü bu cevap onlardan hiçbir beklentimin olmayacağı anlamına geliyordu ve onlar da gerçek durumu anlayabilmek gibi bir uğraşa girmediler.

Zaten öylesine büyük bir gürültünün içine hapsolduk ki, anlatabilmeyi başardığınız birkaç şey de gürültünün içinde kaybolup gidiyor.

Kısık sesle söylenmiş sözler, güvensiz söylenmiş, korkuyla söylenmiş sözler kayboluyor.

Alelacele koşarken birbirine bir şeyler söylemeye çalışan insanlar gibiyiz.

Etrafımdaki insanlardan birkaçı ise diğerlerinden farklıydı.

Onlar hep sordular, tekrar tekrar sordular. Aldıkları baştan savıcı cevaplarla yetinmediler, gerçeği saptıran uzun söylevlerime de kanmadılar. Onlar hep sordular; çünkü muhteris bir şeytanın ruhumun bütün odalarına girip talan ettiğini anlıyorlardı.

Onlar hep sordular, çünkü vücuduma musallat olmuş kemirgen bir hayvanın, gözlerimi, kalbimi kanattığını hissedebiliyorlardı. Bunu bakışlarından anlayabiliyordum. Gözlerimin derinliklerine bakıyorlardı ve yüzeysel sözlerin insanı inciten kabalığına asla düşmüyorlardı.

Söyledikleri her sözün altında uzun düşünceler, gayretli hissedişler, samimi endişeler yattığını biliyordum. Dudaklarından dökülen kristal yapılı kelimeler, yağmur sonrası kenti kuşatan mat bir gökyüzüne bile aydınlık veren cinstendi. Sahici cümlelere iliştirdikleri dua ifadeleri de her gece müşfik melekler gibi odama doluşuyorlardı. Söyledikleri sözler, uykusuz gecelerimde imdadıma yetişen sükunet verici ninnilere dönüşüyordu. Çoğu gece onlar sayesinde uyuyabiliyordum. Rüyalarımı kanatan geceler, hassas bir çocuk uykusuna düşüyordu.

Yavaş yavaş düşüyordum ve onlar etrafımda kendilerinden başka elimi tutabilecek kimsenin olmadığını gördükle-

rinde büyük bir gayretle elimi tutmaya çalışıyorlardı. Elbette buna güçlerinin yetmediği zamanlar oluyordu. Çaresizlikle sağa sola bakınıp yardım isteyebilecek birilerini arıyorlardı. Yardım edilmesi gereken kişi ben olunca kimse yakınlaşmak istemiyordu. Bir dahaki sefere yine yardım etmek zorunda kalabileceklerini düşünmek onları iyice uzaklaştırıyordu. Doğrusu, bu bir dahaki seferlerin sayısı sürekli artabilirdi. İşte böyle zamanlarda, oturup çaresizlik içinde düşüşümü izleyip sadece ayağa çabuk kalkabilmem için dua eden birkaç insan oluyordu. Kendim için olmasa da bu birkaç insanı mutlu edebilmek için, bana yardım edebildiklerine inandırmak için gülümsemeye çalışıyordum. Bunu hakkediyorlardı.

Hep diğerlerinden bir şeyler bekleyen biri mi oldum?

Tabii ki hayır!

Tam tersine çoğu zaman insanlardan uzak durmak için özel gayret sarfettim. Seçici davranıyordum insanlar arasında. Bir insanın ne kadar kötüleşebileceğini, neler yapabileceğini iyi biliyorum. Bu beni korkutuyor. Ben de böyle insanlardan olabilirim ki, bu da beni korkutan bir başka sebep.

Seçici davranıyordum ve özellikle taşra kurnazlığını huy edinmiş tiplerden uzak duruyordum.

Kendime özel bir dünya kurmak gibi bir iddiam yok. Böyle bir iddiada bulunmak da anlamsız. Çünkü bu dünya, herkesin kendi dünyasını kurabilmesine olanak verecek kadar geniş değil. Ortak kodları olan dünya prototipleri var ve insanlar bunlardan birine dahil olup kendi dünyamı kurdum diyebilir. Allah'tan, ideoloji denilen insanın en neşeli icatlarından birine sahibiz de "kendi dünyam" projesine ilginç yanıtlar verebiliyoruz.

Bütün bunlar bir tarafa, önemli bir şey var ki ne kadar eskide kalmış olursa olsun birçok şeyi unutmuyorum. Bana acı veren şeyler de olsa unutmuyorum. Kafamda sürekli milyonlarca şey dolaşıyor. Hepsiyle tek tek konuşuyorum, kavga

ediyorum, bazılarına saldırıyorum, kiminden kaçıyorum. Ama hepsiyle bir şekilde karşı karşıya geliyorum. Bazıları, üzeri kabuk bağlamış yaralar gibi. Üzerinden uzun zaman geçmiş ve iyileşmeye yüz tutmuş yaralar gibi. Ancak buna izin vermiyorum ve kabuğu tırnağımla kaşıyorum, kopartıyorum. Acı veriyor ve yara yeniden açılıyor. Bu böyle sürüp duruyor.

Gerçek şu ki; bir tek kişiye bile olsa doğruyu rahatça söyleyebilmek için her gece dua ederek yatıyorum. Ertesi gün karşıma içtenlikli bir şekilde beni dinleyebilecek birini çıkarması için Allah'a yalvarıyorum uykuya dalmadan önce. Çünkü her geçen gün biraz daha yorulduğumu hissediyorum. Buna ihtiyacım var artık. Bir kum fırtınasına tutulmuş gibiyim. Gözlerim hiçbir şeyi seçemiyor.

Konuştuğum bir çok şeyi iş olsun diye konuşuyorum.

Başka yerlerdeyim aslında.

Paramparçayım.

İyi değilim.

Hiçbir şeyim olmadığını söylerken doğru söylemiyorum.

Aslında iyi değilim.

Bütün bunların ne zaman başladığını tam olarak bilmiyorum. Ancak yaşanan bazı olaylar, şimdi hissettiklerimi daha da güçlendirdi. Bir zamandan sonra kafamda biriken şeylerin önü alınamaz hale geldi. Gün geçtikçe arttı. Gün geçtikçe ruhumu avuçlarında daha sıkı sarmalamaya başladı. Bir süre sonra bundan kurtulmanın olanaksız olduğuna inanmaya başladım. Bunu hissetmek büsbütün gücümü tüketiyordu. Çaresizlik içinde boyun eğdim. Yaşam artık beni önüne katmış sürüklerken yapabileceğim fazla bir şey yoktu.

İnsan bazen gerçeklikle hayalin ayırdına varamıyor. Kafamda o kadar çok şey geziniyor ki bazen bunların ne kadarı gerçek ne kadarı kendi kurgularım farkedemiyorum. Böyle zamanlarda kendimi o kadar, korumasız hissediyorum ki...

Yaşam hallusinasyona dönüşüyor. Gerçekte zarar verebilecek bir şey yokken ben evden çıkamayacak kadar korku dolu bir çaresizlik hissi duyuyorum.

- 3 -

Bir parça uyku ne iyi olurdu.

" Bir tek gece sessiz bir ortamda olunabilse: olmak fiili, birçok koldan ilerleyen cümleler gibi zihnime doluşuverecek, dimdik ayağa kaldırıverecek beni"

Nuri Pakdil

Hayatımın zor dönemlerinden biriydi ve o dönemde yaşadıklarımın tümü dün gibi aklımda. Garip, aslında insan bilinçaltına itmeyi, unutmayı tercih eder. Bunu denedim ve olmadı. Artık çok da önemli değil doğrusu.

Unkapanı ile Balat arasında, Haliç'e bakan eski bir evde kalıyordum. Daha iyi yerlerde oturabilmeye gücüm yetmesine rağmen, bu evden her tarafa kolayca ulaşabilme olanağı, oturduğum yeri benim için cazip hale getiriyordu. Özellikle de uzun uzun yürümeyi, bir sürü farklı yere gitmeyi alışkanlık haline getiren benim için. Bir de İstanbul'un en sevdiğim köşesine ancak buradan bakabiliyordum. En önemlisi de buydu galiba. Akşam saatlerinde Balat'a inip karşı kıyıların ışıklarını seyretmek kadar beni rahatlatacak bir şey yoktur bu dünyada.

Yirmialtı yaşına basmış olmanın anlamı nedir insan hayatında?

"Henüz çok gençsin yaşamaya bak" mıdır? "Artık yetişkin bir insan oldun yaşamına bir düzen ver" midir? "Bu yaşlar insanın en güzel çağları" mıdır? " En güzel çağlar sona erdi" midir? " Ah, ben şimdi o yaşta olacaktım!" mıdır? Her neyse işte o yaştaydım. Üniversiteyi bitirmiş, hayata biraz daha donanımlı başlama fırsatı yakalamış (bundan hiçbir zaman emin olamadım), iyi bir iş sahibi olmuş bir gençtim işte.

Haliç'in kıyılarında dolaşırken hayatımda bir şeylerin değiştiğini hissediyordum. Anlık bir değişim değildi yaşadıklarım. Uzun zaman kalbimin, zihnimin pek kullanılmayan odalarında biriken düşünceler, aralardaki dar koridorlardan geçip, sıklıkla kullandığım odalarda kendilerini göstermeye başlamışlardı. Ansızın kafamda bir sürü şey toplanıyordu. Sanki arka odada bekleyip de ben o odaya adımımı attığım anda kendilerini gösteren, sürpriz bir parti düzenleyen insanlar gibi. Kafam onca şeyin ağırlığını kaldıramayıp bir süre sonra ağrımaya başlıyordu. Düşünceler içiçe geçmiş bir halde beynimi işgal ediyordu. Ayıramıyordum, seçemiyordum, tanımlayamıyordum. Bildiğim bir çok şeyin anlamı değişiyordu.

Bir fotoğrafa bakarken, yıldızlı bir Haliç akşamının balıkçı sandallarını izlerken, sokakta keman çalan adamın kimseleri umursamaz bir şekilde kendinden geçmişliğini izlerken, kütüphanemde kalan bir kitabın arasına iliştirdiğim notu okurken, dolabımda uzun zamandır giymediğim bir kıyafeti farkederken, birden başka yerlere dalıp gitmelerim başlamıştı.

Bir kelimenin, görüntünün, sesin peşine takılıp dirseklerim parçalanıncaya kadar sürüklendiğim oluyordu.

Yumacılık oynayan çocukların, beni unutup ömür boyu aramayacaklarını ve yalnız kalacağımı düşünüp, orada olduğumu gösterebilmek ve beni bulabilmelerini sağlayabilmek için elimden geleni yaptığım zamanlardı.

Bir oyundaymışım da, ebe beni unutup gitmiş gibi. Yıllarca oyunun kaldığı yerden devam etmesini bekleyen bir çaresizdim. Sobelenmek pahasına ortaya çıkıyordum ve kimseler varlığımı umursamıyordu.

Boğazım patlarcasına bağırıyordum:

Burdayım!

Burdayım!

Burdayım!..

Geceleri kendime yeni uğraşlar arıyordum. Uyku tutmadığından ayağa kalkıp evin içinde dolaşıyordum. Kaynamaktan hâli kalmamış çayın canını çıkartan son kaynatmanın ardından bir iki bardak daha içip, bir şeyler okumayı deniyordum. Kitap okumak da canımı sıkmaya başlamıştı ve uykumu getirir umuduyla okumaya devam ediyordum. İlk zamanlar etkili olmuyor değildi ama sonraları bu da fayda etmemeye başladı.

Bir sürü saçmalık okuyordum. Benim için hayatım boyunca gerekli olmayacak bir sürü şey okudum. Bahçelerdeki ayrık otlarıyla baş etme yolları, elektrik düzenekleri, dünyadaki farklı vergi uygulamaları, muhasebecinin el kitabı, ortopedide yenilikler, değişik aletlerin kullanım kılavuzları ve daha bir sürü şey. Ancak okuduğum bazı kitapların satırları arasında, beynimi çatlatan gerçekliklerle de karşılaşmak mümkün oluyordu ki, böyle zamanlar uykusuzluğumun yanına yoğun iç muhasebeleri katılıyordu.

Bir gece yarısı Kitap'tan okuduğum bir cümle beyin hücrelerimin duvarlarını paramparça edip, kalbimin en ıssız köşelerini bile büyük bir gürültüyle sarstı; "Allah'a ve Peygamberine ihanet etmeyin!"

Sanki yeryüzüyle gökyüzü birleşmiş ve vücudum ikisi arasında sıkışmıştı. Ayak bastığım yerler durmaksızın daralı-

yordu. Kapana kısılmış gibi çaresiz, başımı ellerimin arasına alıp kapandım odanın ortasında. Bir dostun sırrını saklayamamış gibi, utanç halinde kendimden uzaklaşmaya çalışıyordum.

Günlerce aynı şeyi tekrarladım durdum; Allah'a ve Peygamberine ihanet etmeyin.

Allah'a ve Peygamberine ihanet etmeyin.

Oysa ihaneti içselleştirmiş ve adeta üzerinde şık duran bir aksesuar gibi taşıyan insanların yaşadığı bir kent burası. İhanetin sınırlarını zorlayan insanlarla dolu ortalık. Ailesine, sevgilisine, arkadaşlarına, kendisine, dünyaya, kelimelere, kuşlara ve etrafında, zihninde ne varsa ihanet edebilmeyi doğal bir yaşam alışkanlığına dönüştürmüş insanlar topluluğu. İhanet edilmemiş ne kaldı ki?

Bu kadarı fazla artık.

Bu kadarı çok fazla.

Uykusuzluğum artıyordu. Bir türlü bitmeyen ayak sesi gibi, sinir bozucu bir ses etrafımda dolanıp duruyordu.

Sabaha karşı ancak uyuyordum ve işin garibi iki, üç saat uyumama rağmen bana yetiyordu.

Bir şirkette çalışıyordum o sıralar. Üç saatlik uykuyla gittiğim işyerinde çalışanlardan bir teki bile bunu farketmiyordu. Bana karşı ilgisiz kaldıklarından mıdır yoksa gerçekten uykusuzluğum hakkında bir ipucu yok muydu bilemiyorum ama kimsenin bir şey sorduğu yoktu.

Genel müdürümüz ise karşılaştığımız anlarda, vizyonu geniş, işinde başarılı olan bu genç çalışanını motive edecek iltifatlar ediyordu ve bir sorun varmış gibi davranmıyordu. Evet benim için böyle düşünüyordu ve gerçekten de işimde başarılıydım. Çünkü zihnimi iyi kullanıyordum ve parlak sözler kurgulamada da üzerime yoktur. Düşünce dünyamda

varolanlarla, inandıklarımla, yaptığım iş arasında derin uçurumlar vardı ki bunu daha sonra anlatacağım. Şimdiki sorun uykusuzluk!

Evimin duvarlarını çeşitli zamanlarda astığım posterler süslüyordu. Bir Kudüs fotoğrafı vardı başlangıçta. Sonra yeni posterler eklenmeye başladı. Bir kızılderili kızın fotoğrafı, Malcolm X, 1967 model üstü açık, beyaz iç döşemeli, kırmızı renkli ve vitesi direksiyonda bir Mustang fotoğrafı, Hz. Ali'nin kılıcı Zülfikar'ın çizilmiş bir resmi, bir Kabe fotoğrafı ve bir de Müslüm Gürses posteri duvarlarımı süslüyordu.

Masamın üzerinde, bir arkadaşıma yazdırdığım hat yazısı da duvara asılmayı bekliyordu; " Bu da geçer Ya Hu!"

Ah evet! Bu sahiden benim için önemliydi. Bu da geçer Ya Hu!

Kendi kendime defalarca kez tekrarladığım bir zikir haline gelmişti.

Bu da geçer. Bu da geçecek. Bu da geçmeli. Bu da geçsin Ya Hu!

Bu da geçsin lütfen...

Uykusuz gecelerimde bu posterlerin içinde dolaşıyordum sanki. Kudüs sokaklarında dolaşıyor, keskin nişancıların ateşinden sakınmak için tedirgin ve aceleci davranıyordum. Cesur çocuklarla birlikte çöp kutularından barikatlar kurup zırhlı askeri araçları taşlıyordum. Mustang'a binip, saatler boyunca şehirde kaybolmuş yerli kızı arıyordum. Malcolm'la birlikte Kâbe çevresinde uzun uzun sohbet ettiğimi hatırlıyorum. Amerikan emperyalizminden, işbirlikçi siyahlardan, faşizmden söz ediyorduk.

Bazen de televizyonun karşısına geçip uyku denilen meleğin gelip elimden tutup beni yatağıma yatırmasını bekliyor-

dum. Müşfik elleriyle üzerimi örtüp, iyi uykular öpücüğünü alnıma kondurduktan sonra gökyüzüne yükselmesini...

Saatler boyu televizyon izliyordum gece yarılarında. Ne izlediğim önemli değildi, sadece görüntüler vardı benim için. Onlarca kanal arasında zap yapıp duruyordum. Görüntüler, sadece görüntüler. Dünyanın her yerinden insan görüntüleri, taşıtlar, eşyalar, doğadan parçalar...

Sanki bir tek kareyi arıyordum tüm bunların arasından. Sabıka kaydı inceler gibi, cinayete karışmış olabileceğini düşündüğün birinin fotoğrafını aramak gibi bir şey. Tüm bunların arasında kendi fotoğrafıma rastlayabileceğimin endişesi, başıma saplanmış bir ağrı gibi benimle birlikte kalıyordu.

Pazar yerinde kaybolmuş bir çocuğun annesiyle karşılaştığı ilk anın coşkulu mutluluğu! Bunu hayatım boyunca bekledim. Tam da aradığım şeyi bulabilmenin göksel mutluluğunu.

Kusana kadar televizyon izleyip uykuya dalmak projesi de ilk zamanlardaki başarısının ardından rutine bindi ve sonra da sorunu çözmemeye başladı. Gözlerim kan çanağına dönüyordu televizyon izlemekten. Beni geriyordu, sinirlerimi uyarıyordu ve bu da beni daha çok ayakta tutuyordu.

Bütün bu çabalardan sonra geceleri dışarıya çıkmak düşüncesi aklımı kuşatmaya başladı. Sonra arabayla dolaşmanın iyi bir fikir olmadığını düşünüp, yollarda yürümeye karar verdim. Biraz tehlikeli olabilirdi ancak, bana iyi gelebilir diyerek gece yarılarında sokaklara attım kendimi.

Kaderini arayan bir seyyah gibiydim. Bir yerde beni bekleyen bir şey vardı sanki ve Tanrı beni rahatsız edip evimden çıkarıyor, ona yönelmemi istiyordu.

Gece vakti huzura ulaşamamak insanı öldüren bir şeydir. Herkes uyuyor ve sen bir şey arıyorsun. Aradığım şeyin far-

kında değildim ama yaşadığım bir olay hayatımda yeni anlamlara kapı açtı. Karşılaştığım bir adamın sözleri artık geri dönülmez bir yola itti beni.

Geriye dönüp baktığımda bunlardan pişman olmadığımı biliyorum. Ben sadece tercihler yaptım. Her tercih, bazı şeyleri çalıp gitti ama tercihlerimden mutsuz olmadım. Ama şunu söylemeliyim ki yorucu tercihler yaptım. Kalben, zihnen, bedenen insanı yoran tercihler.

Bir kez tercih ettin mi geriye dönemezsin zaten. Her şeyiyle yaşamından bir parça haline gelmiştir. Kimi zaman gülümseten, kimi zaman da utançtan alnını çatlatan tercihler...

- 4 -

Onu da yarın düşünürüz.

Tercihlerimden sürekli hayıflanıyor olmak beni mutlu etmiyor aslına bakarsanız. Yani bu hâl o kadar fazla oluyor ki, ben bile kendi kendime "artık yeter!" diyorum. Bir insana hiç söylenmemesi gereken şeyleri söyleyivermek, hiç bulunmamam gereken yerlere zamansızca damlayıvermek, evden çıkmamam gereken vakitlerde sokağa atılıvermek, yaklaşmamam gereken insanların burnunun dibinde bitivermek gibi maharetlerim var.

Oldukça komik geliyor olabilir ama hiç de öyle değil.

Bir hayatı kargaşaya düşürebilecek kadar trajik.

Yanlış hatırlamıyorsam, oldukça hareketsiz geçen bir akşamın sonrasında gece saat üç civarındaydı. Üniversiteyi bitireli henüz çok fazla zaman geçmemişti. Bir önceki akşam doğum günümü tek kişilik kalabalık bir katılımla kutladım. Yalnız başıma! Zihnimin kalabalıklığını hesaba katarsak fena sayılmazdı.

Fatih'te yürüyordum. Gece yarısı sabaha kadar açık olan bakkallardan birine girip bir şeyler atıştırmak istiyordum.

Akdeniz Caddesi'nde açık bir yerler bulabileceğimi biliyordum. Biraz ileride açık bir yer görmek şaşırtıcı olmadı. Önünde iki üç taksinin park ettiği bakkala kadar yürüdüm. İçeride taksiciler ekmek arasına konmuş bir şeyler yiyorlardı. Kapıya yaklaşırken elimi cebime attığımda yanımda iyice karnımı doyuracak kadar para olmadığını farkettim. İyice karnımı doyurmak derken mükellef bir yemek yemekten sözediyorum.

Bu dükkanda çok çeşitli mezeler hazırlanırdı. Hakikaten görüntüsü enfes şeyler. Aslında açlığımı iyi bir yemekle bastırmak istiyordum. Az parayla açlığımı geçiştirecek kadar bir şey yemek fikri nedense itici geldi ve aç gezmeyi tercih ettim.

Açlığımı bastırmak için başka şeyler düşünmeye çalışıp yürüyordum. Açlık çeken insanlar hayatları boyunca ne düşünebilir ki? Nereye kadar başka şeylerle oyalanabilir. Neticede benim için gerekli olan eve dönene kadar açlığımı unutmaktı, hepsi bu.

Ödül almış olan korkunç bir fotoğraf geliyor aklıma. Adım atacak hali kalmamış Afrikalı bir çocuğun fotoğrafı. Öylece kalakalmış ve ölümü bekliyor. Ölümü bekleyen sadece o değil. Hemen arkasında kendisinden büyük bir akbaba da, ölümü çıldırtan bir sabırla bekliyor. Çocuğun çok yakınında, gözlerinde ölümün ürkütücü izleriyle, birazdan artık hiçbir zaman kıpırdayamayacak hâle gelecek çocuğu bekliyor. Çocuğun korku tepkisi gösterebilecek kadar bile mecali kalmamış. Adam tam bu sırada basmış deklanşöre. Bu fotoğraf ona uluslararası bir ödül kazandırdı. Önemli fotoğrafçılık ödüllerinden birini. Ancak ödülü aldıktan iki, üç ay sonra intihar etti adam. Böyle bir anı ölümsüzleştirmenin vicdan azabına, korkusuna, nefretine, acısına, artık adına ne derseniz deyin dayanamayıp intihar etti.

Yaşamak böylesi çelişkileri ve sürprizleri içinde taşıyor. Galiba yaşamanın heyecanı da buradan geliyor.

Kafamda böylesi düşünceler dörtnala koşarken, büyük bir uysallıkla ve yavaş adımlarla ana caddede yürümeye devam

ediyordum. Bir süre sonra, apartmanlardan birinin önünden geçerken bir karaltıyla irkildim. Karanlık olduğu için yüzünü seçemediğim bir adam oturuyordu apartman girişinde. Yerde serili bir karton parçası. Daha doğrusu kenarlarından açılmış bir koli duruyordu. Üzerinde poşetler, birkaç kazak ve ıvır zıvır şeyler. Düzgün bir şekilde apartmanın girişine, kenara dizilmişti.

İlk andaki tedirginliğimi üzerimden atıp adamın yüzüne dikkatlice bakmaya başladım ve tedirgin olma sırası ona geçmişti. Gece yarısı karşına aniden çıkan her şey bir tedirginlik ve korkudur sokaklarda. Hele ki yüzüne dikkatlice bakan bir adamsa bu. Saçları uzun sayılırdı ama karışık ve kirli görünmüyordu. Yüzü de öyle. Sakalında beyazlar iyice görünür bir hâl almıştı.

Yüzünde okunabilir bir ifade yoktu. İlk bakışta bilindik bir adam imajı veriyordu. Daha önceden yaşamınızın herhangi bir yerinde karşılaşabileceğiniz türden. Eminimki hikayesindeki ana temalar da aynı oranda bilindik olaylardır. Ekonomik sorunlar, bunalımlar, terk edilişler, kaçışlar, alkol, ölümler, hastalıklar ve sokağa kaçmayı zorunluluk hâline getiren ne varsa. O yüzden hiç de merak edip sorma ihtiyacı hissetmedim. Zaten anlatacaklarını dinlemeye tahammülüm ve gücüm yoktu. Onun da anlatacak kadar yakınlık hissetmeyeceğinden şüphe duymamıştım.

Düşüş hikayeleri gizliden gizliye hoşumuza gider. İflas etmiş işadamları, geneleve düşmüş kadınlar, evden kaçmış gençler, terkedilmiş çocuklar, intihar etmiş adamlar sohbetlerimizin gizli keyifleridir. Herkes bildiği en hazin düşüş öyküsünü anlatmakla geniş sohbet ortamlarında ayrı bir statü elde eder. En acı hikayeyi biliyor olmak ayrıcalığıyla, ufak ayrıntılara girerek anlatır durur.

Başkalarının düşüşleri, anlatılması en kolay hikayelerdir nasılsa.

Gazeteleri okumaya üçüncü sayfadan başlamayı alışkanlık edinmiş bir toplumun bu gizli zevki, acıları her geçen gün biraz daha sömürüyor, kendileri için eğlenceye dönüştürüyor. Yeter ki başkalarının başından geçmiş olsun. Yeter ki kendi evlerine uğramamış olsun.

Bir süre karşılıklı bakıştık. İyice emin olmuştum bu adamla daha önce bir kere daha karşılaşmıştım. Biraz para vermeyi denemiştim fakat almamıştı. O zaman söylediği sözleri hatırlamaya çalışıyordum. Çok garip hatırlayamıyordum. Oysa çok etkilenmiştim.

Onun bakışlarında artık bana bakmayı kes ve buradan defol sözleri vardı. Benim bakışlarımda ise bana biraz izin ver durayım ricası vardı. Ve yine bakışlarım ben zarar vermem ayrıntısını kayda düşüyordu. Sonra onun bakışları da tamam kalabilirsin ama çok değil iznini verdi. Bakışların konuştuğunu bir kez daha görmek beni mutlu etti. Aynı zamanda benim bakışlarımda hâlâ okunabilecek kelimelerin kalmış olduğunu bilmek ayrı bir mutluluktu.

" Merhaba."

"....."

" Şey...nasıl gidiyor diye sormak istedim.."

"....."

Anahtarı bulamıyordum. Ağzımda bir şeyler geveliyordum ama oracıkta kilitli duran kapının anahtarını bulamıyordum. Denemeye devam etme kararı verdim. Çünkü karşımda duran adamın uzun zamandır aradığım şeylerden birini önüme atıp gideceği gibi bir his vardı içimde. Beynimdeki bütün anahtarları deneyebilirdim yeterli süre olsaydı. Kapının önündeydim ve şansımı biraz daha zorlamaya karar verdim.

Elimi cebime attım. Doğru dürüst bir şeyler yemeye yetmeyecek kadar kalan paramı çıkardım. Belki bir, iki öğün açlığı giderebilecek miktarda para vardı cebimde. Sadece açlığı biraz bastırabilecek kadar. Yemek yiyebilecek kadar değil. İn-

san ne garip söz konusu başka biri olunca kendi doyabileceğinden çok daha az bir parayla doyabileceğini düşünür. Bir fakirin günlük yemek ihtiyacı kendisinin bir öğününden bile daha azdır. Kendisi için ölçü karnını patlatacak kadar yemek olurken, başkaları bunun beşte biriyle iki öğün doyabilir hesabı işliyor. Parayı çıkardım ve uzattım.

"Al bunları. Fazla bir şey değil ama atıştırırsın işte."

" İstemem!"

Kapı açıldı ama önünde duran benim yüzüme çarptı bu kez. Şaşırdım.

" Ne demek istemem!"

" ....."

" Yaa.... al şunları da sende dursun."

" İstemiyorum."

" Lâzım olur belki"

" Benim param var."

" Bak bir kere daha aynı şeyi söyleyip almamıştın."

" Param yarına yeter."

" O zaman öbür gün kullanırsın. Nasıl olsa biter. Nedir bu tavrın sana kötülük mü ediyorum Allah aşkına?"

" Onu da öbür gün düşünürüz."

Doğru duyduğumdan emin olduğum halde tekrarlamasını istedim.

" Ne dedin?"

"Onu da öbür gün düşünürüz. Biriktirmenin ne anlamı var? Deli gibi didinip durmanın faydası yok. Ölüm var, ölüm! Bana bak bazıları ölmeyi istese de beceremezler, sakın unutma bunu."

Rüyada olmadığımdan emin oldum önce ve sonra iyice sersemlemiş bir hâlde yüzüne bakmaya devam ettim. Daha önceki karşılaşmamızda da aynı şeyi söylemişti. O da bir süre yüzüme baktı. Bakışları artık bu kadar yeter dedikten sonra başka şeylerle ilgilenmeye başladı. Son bakış, size ayırdığım zaman dol-

du bakışıydı. Burada yönetmen, kamerayı iyice yüzüme yaklaştırmalı. Yüzümdeki ifade en ince ayrıntısıyla görüntülenmeli. Her zaman karşılaşılması mümkün olmayan bu yüz ifadesini iyi çekmeli.

Şansımı daha fazla zorlamadım ve oradan ayrıldım.

Yürüyordum.

Allak bullak olmuş bir kafayı bedenimde taşımanın zorluğuyla yürüyordum. Çatlak duvarlarından içeriye doğru kan sızan bir kalbi taşımanın acısıyla yürüyordum. İki kelimelik deprem, vücudumun tüm faylarını tetikleyip harekete geçirmişti ve kocaman bir bulutun içindeymişçesine hiçbir yeri göremeden yürüyordum.

Her şeyini kaybetmiş bir adam, buna rağmen insanın en güçlü güdülerinden olan biriktirmek düşüncesine karşı çıkıyor. Oysa kentliler çoğu zaman sonuçsuz da kalsa biriktirebilmek için yaşarlar. Sahip olma arzusunu yoğunlukla taşıdıkları mutlaka bir şeyler vardır ve ona ulaşmak için biriktirmek tek yoldur.

Biriktirdikleriyle prestij kazanabilmek olgusu bu zamana özgü bir şey olsa gerek. Para biriktirenler, resim biriktirenler, pul biriktirenler, şişe biriktirenler, ayakkabı biriktirenler, saat biriktirenler, sevgili biriktirenler ve daha bir sürü şey. Biriktirmek, yığmak, saklamak nasıl bir duygunun, düşüncenin etkisiyle gelişir bilmiyorum ama içimden bir ses, çok masum gibi duran biriktirmelerin bile hastalıklı bir yön taşıdığını söylüyor.

Yürüyordum.

Bugüne kadar alışkanlıklara dönüştürdüğüm kelimeler birer birer elimden kayıp düşüyor ve paramparça oluyordu. İnsanların, uğruna nefeslerini tükettiği kelimeler, ansızın çıkan bir rüzgara kapılmış yapraklar gibi sağa sola savruluyordu.

Ayaklarımın beni daha fazla taşımaya tahammül edemeyeceğini anladım. Adımlarımı sıklaştırmaya başladım eve daha çabuk varabilmek için. Gitgide ağırlaşıyordu vücudum. Bir kaldırımın üzerine oturup nefes almak, dinlenmek geçti aklımdan ama yürümeye devam ettim. Bir süre sonra gökyüzünde soluklanacak bir nefesin kalmayacağı korkusuna kapıldım.

Yürüyordum.

Ağlayabilseydim bazı şeylerin düzelebileceğini düşünüyordum.

Ağlamadım.

Korktum sadece...

- 5 -

Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak

Adamla karşılaşmamızın ardından güç bela eve vardım. Hayatın benim için şekil değiştirmeye başladığını hissediyordum. Bugüne kadar alışılagelen ne varsa değişiyordu. Dünya değişiyordu, varlık başka bir hâl alıyordu. Metafizik bir gerçeklik, bütün görselliği yok ediyordu.

Aynalar bugüne kadar söylediklerinin aksini söylemeye başlamışlardı. Sanki kör olası bir şüphe, asırlardır saklı kaldığı bir mağaradan çıkmış ve yeryüzündeki tüm mutlak değerlere musallat olmuştu.

Yaşamımda yeni olan her şeyden ürküyordum aslında. Yeni bir kelimeye, yeni bir sevgiliye, yeni bir eve, yeni bir parfüme, yeni bir saate, beğeniye, dosta, komşuya, çay fincanına bile tahammülüm yoktu. Çünkü hayat o kadar suratını asıyordu ki, karşımda yeni olan her şey bir öncesinden daha kötü olacak gibiydi.

Kendimi dışarıdan gelen etkilere karşı koruyabilmek için inşa ettiğim kaleler her geçen gün yıkılıyordu. Büyük bir tehlike çok yakınıma kadar gelmişti sanki. Korunaksız hâle geliyordum. Teorilerim, varsayımlarım, çıkarımlarım, beklentile-

rim bir bir çöküyordu. Bütün bunlara rağmen her şeyin yolunda gittiği şeklinde kendime telkinler verebiliyordum.

Ne garip, insan doğruların ne kadar farkında olursa olsun kendisini kandırabilme gücünü asla yitirmiyor. Beynine dayanan silahın önemi yok. Yaşıyorsan buradan da kurtulabilme şansın var demektir. Adam insafa gelecektir, biri ansızın kapıyı açıp seni kurtaracaktır, silah tutukluk yapacaktır, bu bir rüyadır, adam şaka yapıyordur, kamera az sonra duracaktır ya da herhangi başka bir şey.

Gerçeği kabullenmek ise trajedidir tam anlamıyla. Modern zamanların illüzyonuyla sarhoş olan insanlar için gerçeklik hep trajiktir. Yaşadıklarının bir kıyafet balosu olmadığının farkına varmak şaşırtır onları.

Birazdan soğuk bir mermi kafamın şeklini bozacak ve kan etrafa saçılırken benim için her şey bitmiş olacak. Ben de bu duruma gelmiştim. Silahın gürültüsünü duymakla, ölmek arasında geçen zamanın ne kadar olabileceğini hesaplıyordum. Bu gerçekte, çekilmesi muhtemel acının miktarını hesaplamak demekti.

O adamın bana bir şeyler anlatmak istediğini düşünüyordum. Biriktirmemek, ölümü düşünmek, tüketim tanrısına karşı koymak gibi mesajları özellikle hatırlatmasının bir anlamı olmalı diye kendime tekrarlayıp duruyordum. İyice hassaslaşmıştım zaten. Etrafımda gelişen her şeye dikkat kesiliyordum. Öğrenmek istiyordum. Hayatımda yanlış giden şeylerin doğrusunun ne olabileceğini bilmek istiyordum.

Mutfağa geçip kendime çay yaptım. Buzdolabının kapısına üzerine küçük notlar yazdığım kağıtları ve ödemem gereken faturaları yapıştırıyordum. Bir de kredi kartı dökümü duruyordu. Kredi kartımı iptal etmeye karar verdim. Telefon açıp karşıma çıkan müşteri temsilcisi bayana kredi kartımı artık kullanmayacağımı söyledim. O kadar kurgusal ve ezbere konuşuyordu ki bir türlü karşımda gerçek bir insan olduğuna

inanamıyordum. Vurguları, ses tonu, seslenme cümleleri kaydedilmiş bir ses gibiydi.

" Kartınızı mı kaybettiniz?" diye sordu.

Aval aval dinlemeyi bırakıp toparlandım.

" Hayır kaybetmedim. Böyle bir işleyişe daha fazla katkıda bulunmak istemiyorum."

" Nasıl yani?"

" Neyse boşverin bunu anlatacak vakit yok. Sadece iptal edin."

Teşekkür edişi de aynı oranda kayıttan çıkmış gibiydi. Karşılık vermedim.

Biraz rahatlamıştım.

Evin içini dolaşmaya başladım. İhtiyaç fazlası neler var diye bakınıyordum. Giysilerimi kolaçan ettim. Kütüphanemdeki kitaplara göz gezdirdim. Kitaplarımı birilerine dağıtabilirim diye düşündüm. Sonra bundan vazgeçtim. Aslında çok fazla eşyam yoktu. Buna sevindim. O esnada masamda duran telefon rehberine gözüm ilişti. Sayfalarını çevirdim. İşte bir fazlalık buldum dedim kendi kendime. Bir sürü isim ve telefon numarası. Bir insanın hayatında bu kadarına gerek yoktu. Çok dikkatlice incelemeden. Sayfaları yırtıp çöp kutusuna attım. Biraz daha rahatlamıştım. Telefonumu da kapattıracaktım ama son anda vazgeçtim bundan. Çünkü bana ulaşmasını istediğim birkaç kişi vardı henüz ve bana ulaşabilecekleri bir kanal açık durmalıydı.

Zile basıp kapıcıyı çağırdım. Bir iki dakika sonra geldi. İyice telaşlı görünüyordu. Pijamasının üzerine bir hırka giyip gelmişti. Adam geldikten sonra saatin gece yarısına geldiğini farkettim.

" Buyrun beyim. Hayırdır inşaallah."

" İhsan abi kusura bakma bu saatte rahatsız ettim. Şu televizyonu al götür diyecektim"

" Nesi var beyim arızalandı mı?"

rim bir bir çöküyordu. Bütün bunlara rağmen her şeyin yolunda gittiği şeklinde kendime telkinler verebiliyordum.

Ne garip, insan doğruların ne kadar farkında olursa olsun kendisini kandırabilme gücünü asla yitirmiyor. Beynine dayanan silahın önemi yok. Yaşıyorsan buradan da kurtulabilme şansın var demektir. Adam insafa gelecektir, biri ansızın kapıyı açıp seni kurtaracaktır, silah tutukluk yapacaktır, bu bir rüyadır, adam şaka yapıyordur, kamera az sonra duracaktır ya da herhangi başka bir şey.

Gerçeği kabullenmek ise trajedidir tam anlamıyla. Modern zamanların illüzyonuyla sarhoş olan insanlar için gerçeklik hep trajiktir. Yaşadıklarının bir kıyafet balosu olmadığının farkına varmak şaşırtır onları.

Birazdan soğuk bir mermi kafamın şeklini bozacak ve kan etrafa saçılırken benim için her şey bitmiş olacak. Ben de bu duruma gelmiştim. Silahın gürültüsünü duymakla, ölmek arasında geçen zamanın ne kadar olabileceğini hesaplıyordum. Bu gerçekte, çekilmesi muhtemel acının miktarını hesaplamak demekti.

O adamın bana bir şeyler anlatmak istediğini düşünüyordum. Biriktirmemek, ölümü düşünmek, tüketim tanrısına karşı koymak gibi mesajları özellikle hatırlatmasının bir anlamı olmalı diye kendime tekrarlayıp duruyordum. İyice hassaslaşmıştım zaten. Etrafımda gelişen her şeye dikkat kesiliyordum. Öğrenmek istiyordum. Hayatımda yanlış giden şeylerin doğrusunun ne olabileceğini bilmek istiyordum.

Mutfağa geçip kendime çay yaptım. Buzdolabının kapısına üzerine küçük notlar yazdığım kağıtları ve ödemem gereken faturaları yapıştırıyordum. Bir de kredi kartı dökümü duruyordu. Kredi kartımı iptal etmeye karar verdim. Telefon açıp karşıma çıkan müşteri temsilcisi bayana kredi kartımı artık kullanmayacağımı söyledim. O kadar kurgusal ve ezbere konuşuyordu ki bir türlü karşımda gerçek bir insan olduğuna

inanamıyordum. Vurguları, ses tonu, seslenme cümleleri kaydedilmiş bir ses gibiydi.

" Kartınızı mı kaybettiniz?" diye sordu.

Aval aval dinlemeyi bırakıp toparlandım.

" Hayır kaybetmedim. Böyle bir işleyişe daha fazla katkıda bulunmak istemiyorum."

" Nasıl yani?"

" Neyse boşverin bunu anlatacak vakit yok. Sadece iptal edin."

Teşekkür edişi de aynı oranda kayıttan çıkmış gibiydi. Karşılık vermedim.

Biraz rahatlamıştım.

Evin içini dolaşmaya başladım. İhtiyaç fazlası neler var diye bakınıyordum. Giysilerimi kolaçan ettim. Kütüphanemdeki kitaplara göz gezdirdim. Kitaplarımı birilerine dağıtabilirim diye düşündüm. Sonra bundan vazgeçtim. Aslında çok fazla eşyam yoktu. Buna sevindim. O esnada masamda duran telefon rehberine gözüm ilişti. Sayfalarını çevirdim. İşte bir fazlalık buldum dedim kendi kendime. Bir sürü isim ve telefon numarası. Bir insanın hayatında bu kadarına gerek yoktu. Çok dikkatlice incelemeden. Sayfaları yırtıp çöp kutusuna attım. Biraz daha rahatlamıştım. Telefonumu da kapattıracaktım ama son anda vazgeçtim bundan. Çünkü bana ulaşmasını istediğim birkaç kişi vardı henüz ve bana ulaşabilecekleri bir kanal açık durmalıydı.

Zile basıp kapıcıyı çağırdım. Bir iki dakika sonra geldi. İyice telaşlı görünüyordu. Pijamasının üzerine bir hırka giyip gelmişti. Adam geldikten sonra saatin gece yarısına geldiğini farkettim.

" Buyrun beyim. Hayırdır inşaallah."

" İhsan abi kusura bakma bu saatte rahatsız ettim. Şu televizyonu al götür diyecektim"

" Nesi var beyim arızalandı mı?"

“ Yok, arızalanmadı. Senin olsun.”

“ Yenisini mi alıyorsun beyim?”

“ Yok yahu, al şunu. Ben artık kullanmayacağım.”

“ Bizde var beyim. Gerek yoktu.”

“ Ya al dedik. Gerekirse satarsın, birine verirsin, çöpe atarsın, ne bileyim işte bir şeyler yap.”

“ Allah razı olsun beyim, sağol.”

“ Ha bir de artık bana uğramana gerek yok. Çöp için, alışveriş için gelme tamam mı?”

“ Ne oldu beyim gidiyor musun yoksa?”

“ Yok yok gitmiyorum bir yere. Sohbet etmeye gelirsin.”

“ Bir kusur mu ettik yoksa?”

“ Ne kusur edeceksin abi, sohbet etmeye gel diyorum işte. Yine de acil bir şey olursa ben sana haber veririm tamam mı?”

“ Tamam beyim.”

“ Evdekilerden de özür dilerim bu saatte ayağa kaldırdım herkesi.”

“ Estağfirullah beyim.”

Televizyonu sırtlayıp götürdü. Bir ara vazgeçmeyi düşündüm. Bir sürü para verip bir kısmını da taksit yaptırarak almıştım o büyük ekran televizyonu. İyi bir iş bulabilmemin ödülüydü. Kendimi ödüllendirmeyi seviyordum. Ama rahatlık duygusunu iliklerime kadar hissedince memnun oldum. Son zamanlarda bu kadar rahatlık hissetmemiştim ne de olsa. Küçük bir radyom vardı ve sessizliği bozma ihtiyacım olduğunda, bu radyo işimi görürdü. Arınmak istiyordum. Etrafımdaki eşyalar ruhumu kanatacak kadar rahatsız ediyordu. Zihnimi bile işgal edebileceklerinden korkuyordum. Çırılçıplak kalsam diyordum. Ruhuma giydirilen bir bedenin dışında hiçbir şeyim kalmasa.

Bu rahatlık duygusu bir süre sonra başka bir tedirginliğe dönüştü. Suç işledikten sonra suç unsurlarını ortadan kaldır-

manın telaşını yaşıyor gibiydim. Sanki birini öldürmüştüm ve cinayet aletini, kirli giysileri yok etmeye çalışıyordum.

Kendime kızdım.

Uyumaya çalıştım. Ne kadar süre tavana baktığımı hatırlamıyorum. Küçük gece lambasının ışığı tavana yansıyordu. Uzun süre bu ışığa baktım. Bir şeyler bekler gibi. Daha doğrusu birini bekler gibi.

Annemi bekler gibi...

Bize veda ettiği günden bu yana, yüzünü görebilme umudunu taşıdım. Tavandaki ışığın yansımasında annemin o güzel, o müşfik yüzünü görebilme arzusunu yitirmeden bakıyordum. Geceler boyu uyumak için yatağıma uzandığımda tavana dikip duruyordum gözlerimi. Yoruluncaya kadar, gözlerim yaşarıncaya kadar. Kimi zaman da hıçkırıklarla ağlayıp, gözyaşlarımla yastığımı ıslatıncaya kadar.

Kibritçi kız masalını hiç unutmadım. Soğuk bir yılbaşı gecesinde, üzerindeki ince elbiseleriyle kibrit satmaya uğraşan kızın masalı. Gece iyice üşüyünce kibritleri bir bir yakarak ısınmaya çalışır. Kibritin aydınlığında annesini görür, elinden tutar ve gider. Elimdekilerden kurtularak ruhumu ısıtmaya çalışıyordum. Kısa süreli de olsa, bunun sıcaklığını hissedip bir parça gevşemeye çalışıyordum.

O gece de annem gelmedi.

Gittiği uzun yolculuktan geriye dönmesi mümkün değildi zaten.

- 6 -

İncinmiş bir kadın, gururu kırılmış bir erkek

Annemi kaybedeli iki yıl olmuştu ama yüzü, sesi, bakışları, telaşlı koşuşturmaları, dua kıpırtılı dudakları, yapacağı yemeği düşünürkenki kararsızlıkları, anlık öfkelenmeleri, alışveriş torbasını nefes nefese mutfağa bırakması, ıslak elini önlüğüne silmesi, saçlarını eline dolayıp bir lastikle tutuşturması, çiçekleri sularken onlarla dertleşmesi hâlâ hafızamda çok taze.

Her halini özlüyorum. Çünkü bütün davranışlarıyla hayatımın ortasında yer alıyordu.

Hayatımda onun kadar güzel gülen birine rastlamadım. O kadar az güldüğünü gördüm ki, o anlardaki içtenliği bambaşkaydı sanki. O gülerken, bir kardelen daha açıyordu yeryüzünde. O gülerken salıncaklar gökyüzüne salınıyordu. O gülerken, her şey güzelleşiyordu bizim gözümüzde.

Annem terkedilmiş bir kadındı.

Terkedilmiş ve incinmiş bir kadın.

Babamın bir gün evden çekip gitmesi onu pek fazla üzmemişti ama bir kadın olarak terk edilmenin acısını hayatı boyunca üzerinden atamadı. Diğer kadınlarla konuşurken

belli etmemeye çalışsa da, bunun üzüntüsünü keskin bir şekilde hissediyordu. Konu aile dedikodularına girmişse, annem o odadan çıkıp benim bulunduğum odaya gelirdi. Hoşnut olmadığı şeylerden söz ediliyorsa, kendisini daha mutlu hissettiği şeylerle uğraşmak istiyordu.

Başucunda bir Yasin-i Şerif kitabı bulundururdu. Arapçasıyla ve hemen arkasından Latin harfleriyle yazılmış olan Yasin suresi.

Her gün kısık sesle okurdu; " Ya sin. Vel Kur'anil hakim. İnneke leminel murselin. Ala sıratil mustakim..."

Yasin okunan evlerin bereketleneceğini söylerdi annem. Evimize huzur ve esenlik dolardı o okuduğunda. Yasin, evimizin direğiydi. Okunmazsa her şey altüst olacaktı sanki. Annem okurken, dünya bizim etrafımızda dönmeye başlıyordu. Melekler yanımıza sokulup, kalplerimizi Allah'a çeviriyorlardı. Uzun bir etek giyip, başına tülbent takıyordu. Öyle zamanlarda, annemi meleklerden ayırmak mümkün değildi benim için.

Dua ediyordu uzun uzun. Ailemiz için, akrabalarımız için, yoksullar için, hastalar için, borçlular için. Bir de Filistinli çocuklara ve annelere özellikle dua ettiğini hatırlıyorum. Bana ilginç gelen, yoğun bir duyarlılığı vardı Filistin'e karşı. Televizyon karşısında görüntülere dayanamayıp gözlerinin dolduğunu, ağladığını hatırlıyorum.

Bazen onu mutfak camının önünde gözlerinden yaşlar akarak sigarasını içerken görürdüm. Benim yanımda ağlamaya devam ederdi. Yakalanmaktan huzursuz olsa da ağlamaktan vazgeçmiyordu. Başını pencereden uzaklara dikip gözyaşları yanaklarından inerken sigarasını içmeye devam ediyordu. Benimle konuşmuyordu böyle anlarda. Ben de bir şey sormuyordum ama yalnızlığına ağladığını biliyordum. Kafamı göğsüne yaslayıp uzun uzun okşamaktan çok hoşlanırdı. "Evimizin erkeği sensin oğlum" derdi. "Bizi sakın yalnız bırakma" diye eklerdi.

Bizi, yani kız kardeşimi ve onu.

" Sen hiç merak etme anne" derdim. "Ben bir tek gün bile sizi yalnız bırakmam."

Yağmur yüklü, siyah bir bulut annemin gözlerinden bir daha hiç ayrılmadı. Yağmurlarını her fırsatta yorgun gözlerinden boşaltıyordu. Hayat, sık sık annemin gözlerinden sızıp, yanaklarından aşağıya doğru törensel bir havada iniyordu.

Babam serbest meslek ile uğraşıyordu. Serbest meslek dediğim bir çeşit gizli işsiz. Önceleri bir mağaza sahibiydi. Sonraları mağaza battı ve babam çeşitli yerlerde işçi olarak çalışmaya başladı. Babasından kalma mağazayı batırması gururunu kırmıştı. Sonraları yeniden iş kuracak kadar parayı bir türlü toparlayamadı. Çeşitli yerlerde çalışıyordu. Yeterli parayı toplayacak ve yeniden mağaza açacaktı. Artık etrafındaki insanlardan iyice uzaklaşmıştı. Zaten içine kapanık ve çok az konuşan bir adamdı. Pek az arkadaşı vardı. Bu durum onu az sayıdaki arkadaşından da kopardı. Birilerinin yanında çalışmak ağır geliyordu anlaşılan. Çok sık iş değiştirmeye başladı. Hayatın kendisine merhametsiz bir oyun oynadığını söylüyordu sık sık. Ama kendisini alt edemeyeceğini ve bir gün mutlaka her şeyin düzeleceğini, eskisinden de iyi olacağını söyleyip durdu.

Ama öyle olmadı. Aksine her şey daha kötüye gitmeye başladı. Sürekli iş değiştirdiği için, aralarda çalışmadan geçen bir hayli zaman oluyordu. Yeni bir işe başlayana kadar epeyce bir zaman işsiz dolaşıyordu. Sonunda ihtiyaçlarımızı karşılayamaz oldu. Ben okul saatleri dışında çalışmayı teklif ettim ancak annemle babam kabul etmediler.

Nihayet babamın katı prensiplerinden biri olan, kadınlar çalışmamalıdır ilkesi yıkıldı ve annem çalışmaya başladı. Bu babamın ikinci yıkılışıydı. Utancı artıyordu. Utancı artıkça öfkesi de artıyordu. Öncelikle ahlâksızlıkla suçlayıp terk ettiği işyeri sahiplerine bundan sonra saldırıyordu. Kavgalar edi-

yordu sürekli. Çalıştığı yerde, sokakta ve farklı mekanlarda. Anneme de daha sık öfkelenir olmuştu.

Gururu kırılmış bir adam, artık hiçbir şeye yeniden başlayacak gücü kendinde bulamaz. Yalnız ve kafası karışıktır. Düne kadar doğru ve gerekli gördüğü şeylerden artık emin olamamanın huzursuzluğunu yaşar. Geride kalan son kuvvetini, öfkeli bir yumruğa dönüştürüp hiç umulmadık bir anda, beklenmedik birine yöneltip, kırılmış gururunu onarabilmenin beklentisi içindedir. Yaralı bir hayvanın hayatta kalabilmek için pusuda beklemesi gibidir.

Bir gece yarısı yoğun bağrışmaların ve kavgaların ardından sabah uyandığımızda annemin gözünün üzerinde büyük bir morluk olduğunu gördük. Geceki gürültülerin kalbimizi sızlatan görüntüsüydü annemin yüzündeki. Bu bizim ilk kez şahit olduğumuz bir şeydi o zamana kadar. Annem her sabah aynanın karşısına geçip, yüzündeki çürükleri fondotenle gizleyebilmek için büyük çaba harcıyordu.

Evimizde kavga her geçen gün daha da artıyordu. Sessiz, sakin, içine kapanık, neredeyse bohem bir adam olan babam sık sık kavga çıkartacak sebepler buluyordu. İnanamıyordum bir adamın bu kadar değişebilmesine. Gerçekten inanamıyordum. O zaman anladım ki gururu kırılmış, incinmiş bir erkek her şeyi yapabilir.

Çaresizlik bir kanser hücresi gibi yerleşmişti babamın zayıf vücuduna. Her müdahalenin ardından büyüyor ve biraz daha yayılıyordu. Bir süre sonra, iyimser sözlerin, insana bir parça olsun nefes aldıran genişliği de iyiden iyiye daralmaya başladı. Babamın uzun ve uykusuz gecelerini bir parça olsun aydınlatan umut cümleleri, hüzünlü bir veda ile evimizi terk edip gittiler.

Soğuk kış gecelerinde evimizin sıcacık odalarına yerleşen masal kahramanlarının evimizden gitmelerinin üzerinden zaten çok zaman geçmişti. Gülümsemelerimiz bir bir gidiyordu.

Daha az gülen, genelde asık bir suratla evde oturan, az konuşan insanlar olmuştuk. Uzun süre konuşmak cesaret istiyordu artık. Gerekli şeylerin dışında sohbet konusu açmaya uğraşanlara garip bir gözle bakılıyordu; " bu da nerden çıktı şimdi?" der gibi. Masal kahramanları, çizgi film kahramanları, iyimser kelimeler, dua cümleleri, hatıralar, güleryüzlü insanların kolkola çektirdiği fotoğraflar, özel günlerin hediyeleri, birlikte yenilen yemekler, toplu akraba gezmeleri, hiçbiri yoktu artık.

Bir gece yine kavgaya başladılar, vakit ilerleyince kısık sesli konuşmalar başladı bu kez. Sabah uyandığımda ikisinin de gece boyunca oturdukları yerde olduklarını ve uyumadan o saate kadar konuşmuş olduklarını fark ettim. Babam ayağa kalktı yanıma kadar sokuldu ve bakışlarını kaçırarak konuşmaya başladı.

"Ne o oğlum, iyi uyudun mu?"

Zoraki kurulmuş bir giriş cümlesi olduğu belliydi. Birazdan her şeyin yerlebir olacağının ilk işaretiydi, samimiyet ifadesi takınarak sorulmuş olan bu soru.

"İyi sayılır baba."

"Bak seninle bir şey konuşacağım. Otur şöyle."

Konuşmanın başlangıcı babamın veda edeceğini gösteriyordu. Bana güç vermeye çalışıyor gibiydi ses tonu. "Artık erkek adamsın, yetişkinsin acı çekme yaşına ulaştın, çok bile mutlu kaldın" der gibiydi.

"Annenle birbirimizi kırmaya başladık son zamanlarda. Sen de bunun farkındasın. Zor günler yaşıyoruz. Bunu nasıl söylesem bilemiyorum ama...."

"Gidiyorsun değil mi?"

"...."

"Gidiyor musun baba?"

"Evet. Biraz uzak kalsak iyi olacak. İyice bunaldım ben de. Bu gidişle kafayı yiyeceğiz."

Annem bize bakmıyordu. Ocakta ısıttığı suyla kendisine bir kahve yapmıştı. Sürekli bizden uzak durmaya gayret sarfediyor gibiydi. Bu konuşmaya ortak olmak istemedi.

"Bu kısa bir süre olsun diye gayret edeceğiz."

Bu gidişin dönüşü olmayacağını adım gibi biliyordum. Bir zamanlar içten gülüşlerle dolu evimiz, bir süre gürültüye hapsolmuştu ve artık eksiliyorduk.

"Bizi anlıyorsun değil mi oğlum?"

"Evet baba. Anlıyorum."

Konuşmanın daha fazla uzamaması için böyle bir cevap vermiştim. Tahammül edemiyordum artık. Bir an önce ne olacaksa olsun ve acımız büyümesin diye konuşmayı kısa kesmeye çalıştım.

Oysa ağzıma farklı cümleler doluşmuştu. Boğazıma başka kelimeler takılmıştı. Bütün zerrelerim farklı şeyleri bağıra çağıra söylüyordu;

Hayır baba!

Sizi anlamıyorum.

Çekip gitmene dayanamam. Kavga etmenize de dayanamıyorum zaten. Lütfen bütün bunlar sona ersin. Bir şeyler yapın ve dağılmayalım.

Gitme lütfen!

Gitme babacığım. Annem de gitmesin. Bütün bunlar bir kabus aslında. Gerçek değil tüm bu yaşananlar.

Yalvarıyorum gitme!

Ama sustum...

Bütün bunların hiçbirini söyleyemedim ve sustum.

" Anlıyorum baba" deyip sustum.

Dünya üzerime yıkılıyordu ve yıkıntıların arasında kimsenin sesimi duyamayacağını düşünüp, kaderimi sessizce bekliyordum.

Gitti ve sekiz yıl geçti hâlâ gelmedi.

İlk yıllarda, ayda bir iki kez görüşüyorduk. Sonraki yıllarda görüşme periyotlarımız iyice düşmeye başladı. Birbirimize yabancılaşmıştık sonunda. Babamın bu tutumunu anlayabiliyordum ama bu affetmem için yeterli bir sebep değildi. Onu hiç affetmedim. Bir zamanlar babasına benzetilen her erkek çocuğu gibi gururlanan ben, artık ondan hiçbir iz taşımak istemiyordum.

Babamın gidişinin ardından evde farklı duygular kol gezmeye başladı. Önceleri şaşkınlık ve hüzün. Sonraları biraz korku ve tereddüt. Evin içinde artık kavga edilmemesi üstü örtülü bir huzur duygusunu da beraberinde getirmişti. Evde kalan bizler birbirimize sahip çıkmaya ve kırmamaya çalışıyorduk. Uzun sürmüş bir savaşın ardından yaralarımızı sarmaya çalışıyorduk.

Annem bir işte çalışmaya devam ediyordu. Küçük bir şirketinin ön muhasebesini tutuyordu. Kendi akrabalarından birinin şirketi. Adamın kendisini iyilik olsun diye işe aldığı düşüncesinden sıyrılabilmek için, çok yoğun çalışıyordu. Hem de çok yoğun. Eve geldiği zamanlarda yığıldığı koltuktan kalkabilmesi zaman alıyordu.

Üniversiteye başladığım ilk yıldı. Komşularımızın şaşkın bakışları altında, bir sürü sorunun artık pencerelerden, duvarlardan dışarıya taştığı bir ailenin çaresiz oğlu üniversiteye girmeyi başarmıştı. Annemin övüncü benim hayatımın en büyük övüncü olmuştu. Hayatım boyunca beni bu kadar gururlandıran başka bir şey olmadı.

- 7 -

İnsan çokça hayat ve bir de ölümdür...

hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat **ölüm** hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat
hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat hayat

- 8 -

Kuğular ölmeden önce şarkı söylemez

"Her gün, tam yirmi gün, onu nehre, nehirden de eve taşıdım durdum. Kuğu hemen hemen benim kadar büyüktü. Bir akşamüstü, her zamankinden daha düşünceli bir hâli vardı. Yapma balıklarla ona avlanmasını öğretmeğe çalışmama aldırmıyordu. Çok durgundu. Bunun üzerine yine kucağıma alıp, eve doğru yola koyuldum. Birden göğsüme yasladığı boynunun düştüğünü, kollarıma değdiğini hissettim. O gün, kuğuların ölmeden önce şarkı söylemediğini öğrendim."

Pablo Neruda

Babamın bizi terk etmesinin ardından bir yıl kadar geçmişti ki annemin doktora gidiş gelişleri başladı. Yüzüne sinmiş endişeden kötü bir şeyler olduğunu seziyorduk ancak bu konuda herhangi bir ayrıntı vermiyordu. Sadece yorgunluğa bağlı olarak ağrıları olduğunu, psikolojik kaynaklı rahatsızlıklar yaşadığını ve ciddi bir durumun olmadığını söylüyordu.

Hüzün ve acı bir annenin bakışlarına kadar indiyse onun kat kat fazlasını yaşıyor demektir. Çünkü bir annenin çocuklarına bakarken gizleyebileceği hüznün boyutu çok geniştir.

Belli ki hüzün dışarıya sızmaya başlamıştı. Başımı okşayıp, benim yakışıklı oğlum sözleriyle karnımı gıdıklaması bile hüznünü gizlemesine izin vermiyordu.

Biraz dinlenirsem iyi olacağım diyordu her seferinde.

Biraz dinlendi iyi olmadı.

Biraz daha dinlendi iyi olmadı.

Biz artık biliyorduk biraz daha dinlenirse iyi olabileceği cinsten bir hastalık değildi bu.

Öğrendik ki, annem meme kanseri.

Önceleri küçücük bir kitleyle kendini belli eden uğursuz bir hücre, annemin göğsünü doymamacasına emiyordu.

Ameliyat olması kaçınılmaz hâle gelmişti. Bıçak altına yatmak fikri her açıdan korkunç geliyordu. Gece uykularını bile kuş tedirginliğinde geçiren annem, tamamen kendinden geçeceği bir ameliyat uykusundan kalkamayacağını düşünüyordu. Biz de öyle düşünüyorduk.

Gece yarılarında onun ameliyat masasından kalkmadığını fark edince, aniden yatağımdan doğrulup annemi sarsarak uyandırıyordum. "Korkma!" diyordu. "Rüya görmüşsün." O kadar irkilerek ve aceleyle kalkıyordum ki yerimden, annemi sarsarak uyandırmazsam bir daha uyanamayacak gibi geliyordu.

Gece yarısında saniyelerle yarışıyordum. Annemin odasına girip kollarından tutup "anne uyan lütfen!" diye bağırarak, ağlayarak sallıyordum. Zavallı annem ne olduğunu hemen anlayıp sıkıca sarılıyordu. Başımı okşayıp teselli etmeye çalışıyordu. Bundan bir türlü kurtulamıyordum. Annemin nefesini ellerimde taşıyordum ve bir an önce ona yetiştirmeye çalışıyordum sanki. Çok fazla yoruluyordum elbette. İnsanın annesine nefes yetiştirmesi ne kadar zordur tahmin bile edemezsiniz. Hele o sırada uyuyakalıp sabah uyandığınızda, annenizin nefesi hâlâ avuçlarınızdaysa yaşayabileceğiniz çökün-

tünün derecesi anlatılmaz. O yüzden bir dal parçasının üzerinde uyuyordum ben de. Dalmamak için, kendimden geçmemek için...

Ameliyat kararı verilmişti ve sonrasında tarih de belirlenmişti. Zamanımızı dolu dolu yaşamaya gayret ediyorduk. Geçmişi temizlemeye çalışmak gibi bir çabamız vardı bu dönemde. Geriye dönüp o güne kadar sorun olan şeyleri "olsun"larla geçiştiriyorduk. Annem çok sigara içiyormuş! Olsun. Ben arkadaşlarımı seçemiyormuşum! Olsun. Kız kardeşim uzun saatler yalnız başına vakit geçiriyormuş! Olsun.

" Ben Nazlı ablaya aşığım..."

" Ne!!!"

Nazlı abla... Annemin yakın arkadaşı olan o şuh kadın.

Ona sadece kadın diyebiliriz aslında. Çünkü her türlü hareketiyle bir kadın olmanın gösterişli pozlarını yansıtıyordu. Annemin yanında ablaydı ama tek başımayken Nazlı ya da kadın.

Hayatım boyunca gördüğüm en güzel kadın diyemem onun için. Simsiyah saçları rüzgarın çaldığı ihtiraslı bir ezgiye ayak uydurucasına savrulurdu bazen. Uzun süre gözlerine bakabilecek cesareti bulamayacağınız türden kadınlardandı. İri ve güzel gözlerinden bakışlarınızı kaçırmak zorunda kalırdı insan. Öylesine dişi bakışları vardı. Şişman denemeyecek kadar kilolu bir kadındı. Çok çocuk doğurabileceğini hissettiren kalça yapısıyla hoş bir kadındı Nazlı.

O anda bunu anneme nasıl söylediğimi bilmiyorum ama söyledim işte. Bir kadına aşık olma fikri oldukça erkenmiş gibi davrandı annem. Ve bir "olsun" eksik kaldı. Sonra ciddiye alındım ve açıklama geldi; "onun hayatında biri var. Bu nerden çıktı şimdi? Senin okulun var. Dengin mi o senin?" Doğrusu bu kadar ciddiye alınmam da benim için sürprizdi. Annem bunu riske etmeye niyetli değildi.

Hayatında biri olduğunu zaten biliyordum. O adamın kim olduğunu da. İşe yaramaz adamın biri, ilk kocasının sık sık dövdüğü ve sonra da terk ettiği Nazlı'yı tam da zayıf bir anında kendine bağlamıştı. Kadının sadakati, bu adamı doğru dürüst tanımasına bile engel oluyordu. Böyle bir his geçiyordu içimden. Aşk gibi bir duyguyu filmlerde bile görmemiş bir adam, sâdık bir kadının hüzünlü bakışlarında gizlediği güzelliğine iktidar kurmaya hazırlanıyordu.

Kadının bir tek beklentisi vardı aslında. Dul olarak hayatını sürdürmek elbette oldukça zordu. Bir adamla birlikte olmak, mütevazi bir nikah yapmak, evine yerleşmek ve çocuklarına bakmak ona yetiyordu. Bunu ona konduramıyordum. Oysa o bir kadındı ve bu sıradanlıklardan uzak olmalıydı. Onun bakışları için şarkı söylenmesi gerekiyordu. Parmak uçlarına şiirler kondurmak gerekiyordu. Onun için kimseler yokken ağlamak gerekiyordu.

Zayıf, cesaretsiz kadınları severim ben.

Erkeğine sürekli ihtiyaç duyan kadınları severim. Kendi zayıflığını her defasında erkeğine hissettiren kadınları. Tek başına karar almaktan korkan kadınları.

Gece vakti yalnızken evdeki lambaları hiç söndürmeyen kadınları severim.

Erkeği düştüğü anda güçlü olmanın gereğini kan ter içinde yerine getiren kadınları severim.

Kadın, benim olmasa da mutlaka bir erkeğin olmalıydı. Evet bir erkeğin. Sıradan herhangi birinin değil. Sıradan insanlar zaten birbirini buluyordu hayatın içinde. Oysa kadınlar ve erkekler yalnızca birbirlerine aitlerdir. Kadınlar ve erkekler...

Ameliyat tarihinin belli olmasına rağmen, güzel günler yaşıyorduk. Ama bu güzellikte de eksik olan bir şeyler vardı. Sanki bir televizyon dizisinin mutlu ailesi gibiydik. Herkes mutlu ama, senaryo böyle olduğu için. Sahiden insanlar eğle-

niyor olabilir ama bir süre sonra herkes kendi dünyasına döneceği için çok da inandırıcı gelmiyordu.

Ameliyat günü gelip çattı. Öğleden önce ameliyata girecekti annem. Odasında birlikte oturuyorduk. Yanındaki Yasin-i şerif'i bana uzattı. Ameliyat boyunca okumamı istedi. Sonrada kalkıp, abdest aldı.

Susuyorduk, arada iki üç kelime edip sessizliği bozuyorduk. Çünkü uzun konuşmaya başlarsak, cümlenin sonunu getiremeden ağlayacağımızı biliyorduk.

Ağlamamak üzerine gizli bir sözleşme yapmış gibiydik.

Kız kardeşim, ben ve annem. Üç insan, artık bedenlerine sığdıramadıkları acıyı nasıl gizleyebileceklerini hesap ediyordu. Hasta bakıcının getirdiği yeşil ameliyat elbisesi sözleşmenin sona erdiğini bildiriyordu adeta. Ağlamaya başladık. O kadar ağladım ki sonrasında hiç o günkü kadar ağlamadım. Kapıda bekleyen komşu kadınlar teskin etmeye çalışıyordu. Nazlı ellerimi tutup başımı göğsüne yasladı. Bir erkek ancak bir kadında sükunet bulur. Bir süre sonra sustum.

Annem ameliyata girdi ve ben hastanenin bahçesinde okumaya başladım;

" Sen ey insanoğlu! Düşün bu hikmetle dolu Kur'an'ı. Gerçek şu ki, sen Allah'ın elçilerinden birisin, dosdoğru bir yol üzeresin, kudret sahibi ve rahmet kaynağı'ndan indirilmiş olanın sayesinde, ataları uyarılmamış ve bu nedenle kendileri doğru ile eğrinin ne olduğundan habersiz kalmış bulunan insanları uyarasın diye sana indirilmiş olanın sayesinde..."

Nazlı'nın yanıma kadar yaklaşmış olduğunu fark etmemiştim. Birden görünce irkildim.

" Korkma benim."

" Dalmışım o yüzden."

" Ne yapıyorsun?"

" Hiç. Okuyorum işte. Annem için."

" İyi olacak inşaallah."

“ İnşaallah.”

“ Benim için de okur musun?”

“ Neden? Şeyy.. okurum tabii... ama bir şey mi oldu?”

“ Yoo..oku işte. İhtiyacım var.”

“ Biliyorum aslında.”

“ Neyi biliyorsun?”

“ O adam va.....”

“ Eee?”

“ Yok bir şey...”

O an anlatacak halim ve zamanım yoktu. Zaten söylenmemesi gerekenler birikmişti ağzımda ve söylemedim.

Bazen düşünüyorum da hayatım boyunca söylemeyip de vazgeçtiğim şeyleri söyleseydim ne değişirdir acaba? Hayatın akışında ne kadar farlılıklarla karşılaşırdım? Yoksa kader dediğimiz şey o anda yaptığımız anlık, küçük tercih midir?

Okumaya devam ettim uzun uzun.

Annem ameliyattan çıktı.

Allah’ım! Yüzünde yılların hüznü birikmişti ve gözlerini açamıyordu henüz.

Sağ göğsünü almışlardı.

Kadınlığının bir parçasını almışlardı.

Çocuklarını emzirdiği günleri almışlardı.

Hayatından, aynalara beğeniyle baktığı günleri çalmışlardı.

Bir süre daha hastanede kaldıktan sonra evimize döndük. Annemin çalıştığı iş yeri, maaşını hâlâ çalışıyormuş gibi düzenli ödemeye devam ediyordu.

Ameliyat sonrası annem iyice durgunlaşmıştı. Sağ göğsünün alınması, çalınmış hayatına bir de eksilmiş kadınlığı ekledi. Hayata katlanmanın yanında buna da katlanmak bir hayli zorlaştırıyordu. Bu arada ben de part time işlerde çalışıyordum. Yaz mevsimindeydik.

Hayat hızlanmıştı sanki. Birileri dizi filmi ileriye sarıyordu. Henüz birine alışmadan diğer sahnenin şaşkınlığıyla ol-

duğumuz yerde kalakalıyorduk. Biz duraklamıştık ama her şey korkutucu bir hızla akıyordu.

Hayat çocukluğumun bilyalı arabasına binmiş gürültüyle sokağımızda aşağı yukarı gidip geliyordu. Biz artık seyretmekle yetiniyorduk.

Ameliyattan dört ay sonra bir ikindi vakti annem gitti.

Hem de o kadar acele çıkmıştı ki evden, hiçbir zaman yanından ayırmadığı kahverengi çantasını bile almamıştı. İçinde ev anahtarları, asık yüzlü bir fotoğrafının olduğu nüfuz cüzdanı, ortadan çatlamış bir el aynası, babamın olduğu kısım kesilmiş bir aile fotoğrafı ve kötü günler için gizlediği duaların olduğu kahverengi çantasını yanına almadan çıkıp gitmişti evden.

Bu kadar acele gitmek istemesini anlamıyordum. Her işi aceleyle yapan annem, hayata da aynı aceleyle veda etmişti. Ömür bir çay içimi kadar zaten. Annem şekerini tabağa koymuş ve iki yudum aldıktan sonra kalkmıştı.

Akrabalarımızla ve komşularımızla birlikte bu acele gidişi uğurladık. Bu uğurlamanın en şaşırtıcı yüzü babam oldu. Hastalığının ilerleyen zamanlarında babam sık sık annemle ilgili bilgi almaya çalışıyordu. Annem ısrarla görüşmekten kaçınıyordu. Akrabalarımızın evine gidip geliyor, onların vasıtasıyla eve biraz para gönderiyordu.

Cenaze gününde iç çeke çeke ağlıyordu babam. Bunu anlamakta güçlük çekiyordum. Mezarın kazılmasına yardım ediyordu gözyaşlarıyla birlikte. Annemi tutup toprağa indirdi. Üzerine toprak atarken yüksek sesle ağlıyordu. Her şeye rağmen orada olmasına sevindim. İncittiği kadından, gözyaşlarıyla dolu bir pişmanlıkla af diliyordu sanki.

Yalnızlığım büyüyordu.

Ölüm âdil bir yargılanmanın ilk duruşmasıdır. Ve sanıyorum annem adalete çokça ihtiyaç duyuyordu. Çünkü hayatı boyunca sorulmamış o kadar çok hesap vardı ki...

Sonraki zamanlarda babam bizimle yakından ilgilenmeye başladı. Ben üniversiteye devam ediyordum. Kız kardeşim yatılı bir liseye yerleşti. Babam düzenli olarak masraflarını karşılıyordu. Annemin ölümünden sonra kız kardeşim iyice içine kapanık, suskun bir kız oldu. Zaman zaman ziyaretine gidiyordum. Çok fazla konuşmuyordu bu ziyaretlerimde. Biraz okulundan, arkadaşlarından bahsediyordu o kadar. Benim için endişeleniyordu sanki. Kendi hayatını kurabileceğini düşünüyordu ama benim düzen sağlamada başarısız olacağımdan korkuyordu. Küçük çapta annelik yapmaya çalışıyordu. Sürekli bir şeyler hakkında uyarılar yapıyor, tavsiyeler ediyordu. Anneme o kadar çok benziyordu ki. Yüzüyle birlikte ifade biçimi, tavırları annemi hatırlatıyordu.

Liseyi bitirdikten sonra üniversite eğitimi için Ankara'ya gitti kardeşim. Bir grup arkadaşıyla birlikte tuttukları bir evde kalıyordu.

...

Çok zor bir gece oluyordu benim için. Annem, ölüm, Nazlı abla, babam, yitirişler, veda edişler ve uykusuzluk en sonunda.

Sabahın olacağından iyice umudu kestim. Kafama üşüşen onca şeyden kurtulmanın olanaksızlığını düşünüyordum. Bir Felak ve bir de Nas okudum. Annem için de, kalbimi katarak, içtenlikli bir Fatiha...

- 9 -

Kirpiklerime kırlangıçlar konuyor

Günün ilk ışıkları yüzüme çarptığında, bütün bir gece boyunca etrafa dağılmış bir kalbi nasıl toparlayacağımı düşünmeye başladım. Yavaşça yatağımdan kalkıp banyoya girdim. Aynaya bakmadan yüzümü yıkadım ve havluyla kuruladıktan sonra aynadaki yüzümle gözgöze geldim. Oldukça değiştiğimi fark ediyordum. Gözlerimde yuva yapan kırlangıçlar uzun zaman önce uçup bir daha da geri dönmemişlerdi. Onların kanat çırpmaları olmayınca, gözlerim ölü evinin sessizliğine bürünüyordu.

Kirpiklerime konan kuşlar olmayınca bakışlarımdaki ifade de ortadan kayboluyordu. Böyle zamanlarda konuştuğum insanlar kendilerini dinlediğimden bir türlü emin olamıyorlardı. Haklılık payları vardı. Hatta daha doğrusu dinlemiyordum.

Birinin can kulağıyla dinlemeyeli çok uzun zaman olmuştu. İnsanlar konuştuğunda ta uzaklarda yaralı bir kırlangıç arkadaşlarının bir çoğunun öldüğünü ve benim kalanlara yardım etmem gerektiğini bağırıp duruyordu. Sonra kanatlarından süzülen kana rağmen, kısa uçuşlarla gözden kayboluyordu. Ben nerede olduklarını soramıyordum bile.

Saate baktım son iki ay olduğu gibi yine işe geç kaldığımı fark ettim. Genel müdürün sabrının ne zaman taşacağını ben de merak ediyordum. Bu durum diğer çalışanları da rahatsız ediyordu. Bana ayrıcalık gösterilmesinin altında yatan nedenleri tartışıyorlardı aralarında. Öğle yemeklerinin son zamanlardaki konusu benim durumumdu. Bu ayrıcalığın tek bir sebebi vardı. Onlardan daha zekiydim ve daha fazla üretiyordum.

Dolabımı açıp giyecek birkaç şey seçtim. Sırf giyecek şeylerini aceleye getirmemek için bir saat erken uyanan insanlara oldum olası şaşırmışımdır. Giyinmeyi kutsal bir ritüele çevirmek modern zamanların alışkanlığı olsa gerek. İş yerindeki insanlarda da bunu görüyorum. Kendi giydikleri bir yana sabahın ilk saatleri hep başkalarını dikkatle süzmekle geçiyor. Giysilerin kişinin kimliğiyle ilintisini vurgulayıp duran reklamcılar başarılı oldular. Herkes üzerine giydiği şeylerin, kendisinin anlamlandırılmasında öncelikli unsur olduğuna inanıyor.

Otobüs durağına doğru yürümeye başladım. İşin en sevmediğim yanlarından biri de burasıdır. Yürüdükçe kalabalığa karışıyorum ve kalabalığa karıştıkça küçülüyorum. Bir otobüse binmeye çalışırken artık hiçleşiyorum. Oysa gariptir ki otobüse binmem bir zorunluk değil, tercih. Bundan nefret etmeme rağmen yavaş yavaş hiçleştiğimi görmek garip bir haz veriyor. Sonra aynı baygın yüzler, umutsuz bakışlar, sıkılgan iç çekişler, gazete sayfalarına gömülmüş beklentiler...

Şirkete varıp içeriye girdiğim andan itibaren insanların keskin bakışlarından sıyrılarak odama varmaya uğraşıyorum. Lanet herif bakışları, şanslı adam bakışları, torpilli adam bakışları, ukala herif bakışları yüzüme çarpmasın diye gayret ediyorum. Ne yaparsam yapayım epeycesi çarpıyor suratıma.

" Selamun aleyküm Nil."

" Aleykümselam, günaydın"

İşte sabahın en keyifli diyaloğu buydu benim için. İstanbul barlarının müdavimi Nil'e usturuplu bir selam ve karşılığı bekleyiş. Buna bayılıyorum. İlk zamanlar kekeleyip başka karşılıklar vermesine rağmen sonraları o da içten karşılık vermeye başladı. Bu tip bir selam onun için sadece burada gerçekleşiyordu. İkimiz için de terk edilmemesi gereken bir alışkanlığa dönüşmüştü bu selam.

Şirkette çalışan diğer çocuklar ise aynı fabrikanın ürünleri olarak kabul edilebilir. İyi okullardan mezun olmuşlar. Bir çoğu orta sınıfa mensup ve hepsinin büyük idealleri var. Burası çok önemli; büyük idealler!

Şirkette çalışacaklar, kendilerini gösterecekler sonra da yükselecekler ve daha da yükselecekler daha da yükselecekler. Lanet olası heriflerin başları gökyüzüne değecek. İyi evlerde oturacaklar, iyi arabalara binecekler, iyi mekanlarda dolaşacaklar, iyi kızlarla birlikte olacaklar. Hepsi de kudurmuş gibi yükselme yolları arıyor. Yedikleri her bokun yükselmeye etkisini hesap edip duruyorlar.

İşlerine yaramayan ve kariyerlerine olumlu etki sağlamayacak bir şeyi yapmaları mümkün değil. Çünkü nevzuhur yalancı peygamberleri onlara böyle söylüyor. Hayatta kazanmak için her şeyi yapabilecek durumdalar. Bu yüzden onlara katil muamelesi yapıyordum. Onları aşağılıyordum, odamdan kovar gibi gönderiyordum, birbirlerinin önünde aptallıklarını yüzlerine vuruyordum. Bunun doğal bir sonucu olarak da, hepsi benden öldüresiye nefret ediyordu. Bunu hepimiz biliyorduk. Onlar için bir kahve fincanı kadar bile değerim yoktu. Unutmadan söyleyeyim kahve fincanlarına da kendilerini başarı yolunda motive edecek sloganlar yazdırıyorlardı. Bu fikri bir seminerde NLP uzmanından almışlardı.

Şirket bünyesinde elemanların verimliliğini arttırmak ve motivasyonu güçlendirmek için çeşitli zamanlarda seminerler düzenliyorlardı. İyi giyimli adamlar konferans salonunda top-

lanan ve hayranlıktan dudakları yere düşmüş genç insanlara ateşli konuşmalar yapıyorlardı. Sanki Luther King meydana doluşan kalabalıklara " I have a dream" türünden söylevler veriyordu. Böylesine dinsel bir havaya bürünüyordu ortam. Adam ellerini kollarını sallayıp havarilerine öğütler veriyordu ve hep bir ağızdan tekrar ettiriyordu. Allah'ım bu bir büyü olmalıydı! Onlarca genç insan hırsla dişlerini sıkıp, gırtlakları patlarcasına bağırıyordu. Kazanacağım, yapacağım, başaracağım, yükseleceğim ve daha neler neler. Bense kusmamak için ortamı terk ediyordum bir süre sonra. Bunlardan birinde dışarı çıkınca patronlardan biriyle karşılaştım.

" Neden dışarı çıktın?"

" Bu saçmalığa tahammül etmemi beklemiyorsunuz değil mi?"

Gülmeye başladı.

" Evet beklemiyorum. Ama kabul et ki içeridekiler her seminer sonrasında hırsla işlerine sarılıyorlar ve bu da beni mutlu ediyor. Aptalca ama kârlı bir iş benim için."

Yine bu seminerlerden birinde adam heyecanla anlatıyordu ve söz istedim. Adam katılımcı ortamın nimetlerinden faydalanmak için hemen söz verdi.

" Bize biraz da ölümden söz eder misin?"

" Nasıl? Ne ölümü?..."

Ortalık buz kesmişti. Sadece gözlerimden kaçan kırlangıçların kanat sesleri duyuluyordu. Lanet herif, bir ayinin ortasında çıkmış ve insanların huzurunu bozmaya çalışıyordu. Biraz cesaret edebilseler, ilkel dinlerin kurban törenlerinden biri gerçekleşebilirdi. Ortalığı daha fazla germemek için çıkıp gitmiştim. Islığımla ölüm marşını çalmayı da ihmal etmedim.

Herkesin masasında NLP'cilerin kişisel gelişim kitaplarından ikişer üçer bulunurdu mutlaka. Son zamanlarda benim de masamda Kur'an duruyordu. Soranlara, "kişisel gelişim kitabım" diyordum.

Oldukça sıkıntı verici bir gündü. Akrep ve yelkovan uyuşturucu almışlar da saat kadranının ortasında kendinden geçmiş gibiydiler. Şirket elemanlarının her hareketi daha da çok gözüme batıyordu. O gün şirketin tarihinde köklü bir değişikliğe gerek duyulduğuna karar verdim.

Çalışanlar öğle yemeği için dışarı çıkmaya başladılar. Ortalıkta kimse kalmamıştı. Masaları dolaşmaya ve modern zamanların, kapitalizmin ilmihâl kitapları olan kişisel gelişim kitaplarını toplamaya başladım. Bir masanın üstüne yığdım topladıklarımı. Çeşit çeşit, renk renk, arkalarında pislik tiplerin fotoğrafları olan süslü kitaplar. Bir masanın üstüne ne kadar kitap bulabildiysem yığdım. Aralarına ekonomi dergilerini de kattım. Masanın üzerinde dağ gibi yığılmıştı kitaplar, dergiler. Nil'in masasının çekmecesinde hiç eksik olmayan asetonu aldım. İyice boşalttım kitapların üzerine. Sonra bir kibrit ve ateş...

Alev alev yanıyordu kitaplar. Ateş tavana kadar yükselmişti. Alarmlar çalıyordu. Kapitalizmin kutsal kitapları ateşin buyurucu gücüne boyun eğiyordu. Kişisel gelişim yaygaraları birer birer son buluyordu.

Alevler yüzümü ısıtıyordu.

Cervantes olsaydı, yeni bir hikayeye başlayabilirdi.

Kirpiklerime kırlangıçların konduğunu fark ettim.

Gülümsüyordum.

Dışarı çıktım.

- 10 -

Ateş nasihat değil, cezadır...

Yaklaşık iki metrekarelik bir alandı. İki duvara birer bank yaslanmış ve hemen kenarda pislikten kararmış bir battaniye var. İnsanlığın iyiliği için burada alıkonuluyorum. Yapmamam gereken bir şey yaptım. İnsanların, devletin, yasaların, geleneğin, ahlâkın onaylamadığı bir hareketti bu. Dolayısıyla tüm bunların adına hareket ettiğini söyleyenler benim artık dışarıda durmamamın iyi olacağını düşündüler ve buradaydım.

İki polis kapıma geldi. Kendileriyle beraber gitmemi rica ettiler. Ben de kırmadım onları. Uysal adımlarla aşağıya inip beyaz bir Renault otomobile bindim. Apartmandaki olaya şahit olan kadınlar meraktan kuduran gözlerle baktılar yüzüme. Bir şaşkınlık ifadesi taşıyorlardı. Koynumuzda yılan beslemişiz şaşkınlığına benziyordu. Kesin olan şu ki, bana böyle bir şeyi konduramıyorlardı. Evden polis tarafından alınıp götürülen bir suçlu!

Bir şirketi yakmaya teşebbüs etmiştim. Bir hayli de zarar vermiştim. Bundan mutlu olduğumu çünkü kirpiklerimden kaçan kırlangıçların bunun ardından geri döndüğünü kimselere anlatamazdım biliyorum. Şeytanın Kabil'e fısıldadığı ve

insanın ruhunu kirleten karanlık kelimeleri yeryüzünden uzaklaştırma çabasında olduğumu da söyleyemezdim. Lokman'nın sözleri bir borsa seansının kalabalığında kaybolmasın diye yaptım bütün bunları desem de kimsenin umursayacağını zannetmiyordum. Gerçek olan buydu işte. Kızıldeniz'i geçmeyi başarmış ve tanrılık peşinde koşan birileri insan kalbiyle besleniyor.

Onlardan kurtulmalıyız.

Hem de biran önce.

Sanırım sıra benim kalbime geldi.

Nezarethaneye konulduktan sonra banklardan birine attım kendimi. Çok yorgun olduğumu hissediyordum. Ne yapacağım hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Nasıl buraya geldim, neler yaşandı düşünemiyordum bile.

Banka uzanınca duvarın dibine kıvrılmış duran adamı nihayet fark edebildim. Yere oturmuştu ve başını öne eğmişti. Tam merhaba demeye niyetlenmiştim ki, önce o konuştu:

"Ateş nasihat değil, cezadır."

"Pardon, ne dediniz?"

"Ateş nasihat değil, cezadır."

"Ne demek istiyorsunuz?"

Aynı cevap üçüncü kez verildi:

"Ateş nasihat değil, cezadır."

Şaşkınlığım giderek artıyordu. Kafasını kaldırdı ve o anda bu adamı tanıdığımı fark ettim. Bir süre önce gece yarısı bir apartman girişinde karşılaştığım adamdı bu. Doğrusu böyle bir yerde karşılaşmayı hiç ummuyordum. Aslında bir daha karşılacağımızı da ummuyordum.

" Senin ne işin var burada?"

" Ateşe vermek değil, oturup bir bir anlatman gerekirdi."

" Buraya nasıl düştüğümü kimden öğrendin?"

" Sözü yeteri kadar kullanmadın. Doğrunun ne olduğunu biliyorsan, onu taşımanın zorluklarını da göze almalısın."

" Olanları nereden biliyorsun?"

Ona soru sormamın bir faydası yoktu. Ben ne sorarsam sorayım o istediği cevapları veriyordu. Soru sormamışım gibi ne isterse onu anlatıyordu.

" Gerçeğe sahip olmak her babayiğitin harcı değil. Aklını, kalbini, bedenini sahip olduğun gerçeğin beklentilerine cevap vermek için kullanmalısın."

" Nasıl olacak, ne gerçeği?"

" Hakikat gösterişe gerek duymaz. Sükûnetli olmalısın. Bağırmadan, öfkelenmeden hakikati sahip olduğunca diğerleriyle paylaşmalısın. Tamamını kendine saklamaya çalışırsan ruhunu aşındıracak kadar ağırlaşır."

" Bak ne dediği...."

" Ateş nasihat değil, cezadır."

Ve sustu.

Ne sorduysam konuşmadı.

Yine başını önüne eğdi ve bir daha kaldırmadı. Aradan yarım saat geçmişti ki, nezarethanenin kapısına gelen polis memuru adama çıkmasını söyledi. Çıkarken yüzüme hiç bakmadı bile. Sadece kendi kendine mırıldanıyordu:

" Gerçek, elinde uzun süre saklarsan eriyip gidecek bir ziynettir."

Artık yalnızdım.

Gelen polise çeyrek ekmek arası kaşar ve bir paket sigara aldırdım. En son ne zaman yemek yediğimi hatırlamıyordum.

Geceyi orada geçireceğim belli oldu. Arasıra kapıya gelip hâl hatır soran polis memuru olayı garipsiyordu.

"Ulan hiç mekan yakacak bir adama benzemiyorsun ama insanoğlu hiç belli olmuyor. Ne tiplerle karşılaşıyorum burada."

"Bakar mısın burada Clapton dinleme imkânım var mı?"

"Ne diyorsun oğlum?"

"Boşver tamam..."

Vakit elbette geçmek bilmiyordu. Kapalı ve küçük bir mekanda kalmaktan her zaman korkmuşumdur. Tabut fikrini zihnimden kolay kolay atamam böyle zamanlarda. Ama şimdi sıkışmıştım. Üzerime çöken karabasanlarla uğraşmam gerekiyordu. Bir iki kez boğazım yırtılırcasına bağırmak istedim. Neden bilmiyorum sonra vazgeçtim bundan.

Lanet olası bir yere tıkılıp kalmıştım. Neden? Allah'ın belası tiplerin, seralarda yetişmesine, hizaya sokulup, iliklerine kadar tüketilmesine razı gelmediğim için. Ellerindeki misketlerini kaybedip yine de borç misketlerle oyuna katılmaya çalışan doymaz çocukların oyunlarına son vermek istediğim için.

Galiba ciddi ciddi kurtarıcı rolüne girmiştim. Şimdi düşününce aptalca geliyor ama öyleydi ne yazık ki. Tanrılardan çaldığım ateşi, insanlığın yararına kullanıyordum.

Kafamı başka şeylerle meşgul etmek istiyordum. Adamın söylediklerini düşündüm; ateş, nasihat değil cezadır. Yanlış yaptığımı ima ediyor olmalıydı. Bunu anlıyordum ama bir türlü pişmanlık fikri zihnime doğmadı. Bunun yanlış olduğunu hissetmeme rağmen kendime kızmıyordum. Ama buradan sonrasını düşünmek bile korkunçtu. Açıkçası hiç hazırlıklı olmadığım bir sürece girmiştim. Cezaevi kavramı dünyama oldukça yabancıydı ve kendimi alıştırmaya çalışıyordum.

Sabah erken saatlerde polis memuru kapıyı açtı.

" Aloo... birader kalk."

" Ne oldu bir yere mi gidiyoruz."

" Komiser seni çağırıyor."

Ayağa kalktım. Belimi oynatamıyordum bile. Ne zaman uykuya daldığımı da hatırlamıyordum. Yavaş adımlarla komiserin odasına doğru yürüdüm. Kapıyı açınca gözlerim ve kalbim neredeyse yerinden fırlayacaktı.

Onu görmeye ihtiyacım vardı uzun zamandır. Ama burada olmasına inanamıyordum.

Yanımdaydı.

Kimseler yokken yine yanımdaydı.

Herkes gittiğinde yanımdaydı.

Kimse gelmediğinde yanımdaydı.

Ben onun yanında olamıyordum böyle zamanlarda.

O bıkmadan devam ediyordu.

Boynuna sarılmamak için kendimi zor tuttum.

Boynuna sarılmamak için bu güne kadar yüzlerce kez kendimi tuttum.

- 11 -

İnsan, sakladıklarıyla insandır.

Yaşananlara dair söylenmesi gereken çok şey var aslında.

Bütün bir geceyi uykusuz geçirmene sebep olan şeyleri bir nefeste anlatmak kolay değildir.

O kadar çok şey biriktiriyor ki insan!

Kimsenin karşılığında bir şey söylemesi de gerekmiyor. Oturup uzun uzun anlatmak, ne varsa söylemek yetiyor çok zaman. Karşındaki bir şey sormasa. Yargılamadan, yüzünü ekşitmeden, saate çaktırmadan bakmaya uğraşmadan, dudak bükmeden dinleyiverse, anlatacak o kadar çok var ki...

Şimdi kalkıp da seni seviyorum desem.

Söyleyemem ki...

Bunu kendime bile söylemeye cesaret edemedim ben. Bunu içimde hissettiğim ilk andan itibaren içimde saklıyorum.

Münkesif bir kalbin iç burkan acziyetini kimselere söyleyememek de başka bir acı veriyor insana. Oysa karşıma çıkan her insana ilk olarak ve sadece bundan söz etmek istiyorum.

Tutuyorum kendimi, saklıyorum.

Seni saklıyorum, parmaklarını, ellerini saklıyorum, gülümserken kıvrılan dudaklarını saklıyorum, hoşçakallarını

saklıyorum, bembeyaz yüzüne bir anda dolan şaşkınlıklarını saklıyorum. Sırf bü yüzden kalbim bir gün paramparça olacak. Bu yüzden gece yarılarında uyanıp içtiğim tek dal sigara eşliğinde gözlerimden akıyorsun. Sana dair gizleyemediklerim yanaklarımdan süzülüyor ve önüme düşüveriyor.

Öfkelerimi de saklıyorum.

Kudüs sokaklarından kalma öfkelerim var. Bir kadının tülbetine dizi dizi işleyip de, kimsenin yüzüne söyleyemediği öfkeleri gibi.

Aşkı ve öfkeyi söyleyemediğinde insanın konuşmaya dair hevesleri de bir bir yok oluyor.

Susuyorsun.

- 12 -

Onun bir adı yok mu?

Karakolda bir gece kaldıktan sonra sabahın erken saatlerinde serbest kaldım. Beni almaya gelmişti. Şirketin sahipleri şikayetçi olmamışlar. Bunun onun sayesinde olduğundan zerre kadar kuşku duymuyordum. Adamları ikna edip şikayetçi olmamalarını sağlamıştı.

Ondan söz etmeye nereden başlamalıyım bilemiyorum.

Ona aşık mıyım?

Evet.

Ona bunu hiç söyledim mi?

Hayır.

Söylemeyi düşünüyor muyum?

Hiçbir zaman.

O bunu biliyor mu?

Kesinlikle evet.

Peki neden bir araya gelmiyoruz?

Başkasıyla evli!

Evet aynen böyle söyleyebilirim. Onu deliler gibi sevdim ancak hiçbir zaman söylemedim. O da bunun farkında olmasına rağmen bir şey söylemedi. Yıllardır bir sırrı paylaşıyoruz. Ancak evliliğine zarar verecek bir davranış biçimine asla gir-

medik. Hatta eşine karşı garip bir merhamet hissi duyuyorum. Bu merhamet yüzünden olsa gerek, aralarındaki ilişki biçiminin daha da güçlenmesi için elimden geleni yapmaya uğraşıyorum. Nasıl olsa onunla bir araya gelecek kadar cesaretim de gücüm de yok. Evliliğini en iyi ve en mutlu şekilde yaşamasına yardımcı olmaya çalışıyorum.

Bir şeyi daha söylemeliyim. Onu evlenmeden önce de tanıyordum ve ona aşık olduğumu o zaman da söylemedim. Bunun acısını ölene dek taşıyacağım. Bunu hakkediyorum çünkü. Ona aşkımı neden söylemediğime gelince filmlerden aparma bir ifadeyle, onun benimle mutlu olabileceğine inanmıyordum. Yani ona çok yakın olursam zarar vereceğimden korkuyordum. Uzakta durursa aşkımdan zarar görmez. Birlikte yaşanması güç bir adam olarak, dünyası karmaşadan kurtulamayan bir adam olarak, son derece iyi bir aile yaşantısı olan ve fazlasını hakkeden onu, kendime karşı koruyordum.

Şu an evli olduğu adamla evlenmesine, birlikte olmasına göz yumdum. Biliyorum ki, bunu istemeseydim asla olmazdı. Ancak düzenli bir hayatı olan, iyi bir işi ve ailesi olan, onu koruyacağından emin olduğum o adamla evlenmesine razı oldum. Bunun aptalca olduğunu biliyorum. Benimle birlikte olmak pahasına her şeye göğüs gereceğinden de eminim. Kendi kendimin korkusu olmuştum. Gittiğim her yere bu belayı taşıyordum. Onu korumam gerekiyordu ve yaptım. Sonuçta müşfik, iyi niyetli, onu seven bir adamla evli. Ama ona olan aşkımdan da emin. Böyle saçma bir durum işte...

Bu hiç kolay olmadı.

Hem de hiç...

Onu kaybettiğim için kendimi affetmedim.

Bunun için yeterli gücü ve cesareti bulamadığımdan kendimi hiç affetmedim. Sürekli cezalandırdım kendimi bu yüzden.

Açlıktan, gezinmeye hâli kalmamış sokak köpekleri gibi kıvrılıp kalıyordum odanın bir köşesinde. Perdelerimi sıkı sıkı örtüyordum, bir ışık sızar da gözlerimi paramparça eder diye. Gözlerimden bir türlü kaybolmayan bembeyaz yüzü, incecik parmakları çürütmeye başlamıştı beni. Burnum sızlayarak, hıçkırıklar hâlinde ağlıyordum bir anda. Komşulara bir gürültü gitmesin diye yüzüme bir havlu örterek ağlıyordum. Havlu ıslanıyordu bir süre sonra.

Onu kaybetmek duygusuna hiç alışamadım.

Acım biraz olsun hafiflemedi. Onu gördüğüm her an yaşadığım heyecandan, mutluluktan ve yürek acısından bir şey eksilmedi. Artık bir sürgün gibi yaşıyordum. Bir acıdan daha büyük bir acıya iltica etmiştim ve artık yorgun, kırık, güvensiz bir mülteci olarak yaşıyordum. Bir daha hiç saat takmadım, takvimleri, mevsimleri umursamadım. Adı konulmamış, tarif edilmemiş bir zaman dilimini yaşamaya başladım. Kendi gerçekliğimi yitirmiştim. Onun hayatını izliyordum ve yakınında olmaya çalışıyordum.

Uzun zamandır evli olmasına rağmen çocukları yoktu. Bunu ona hiç sormadım ama çocuk yapmayı istemediğini biliyordum. Sanki çocuk sahibi olursa eşine ayrılmaz bir şekilde bağlanacaktı. Sanırım bir gün ona dönmek isteyebileceğim düşüncesini hiç kaybetmedi. Benden daha cesurdu ama benim ketum duruşum adım atmasına izin vermiyordu.

Adı Suzan. Ben ona Lola diyorum.

Lola; bir filmde sevgilisine yardım edebilmek, hayatını kurtarabilmek için deli gibi koşup duran kız. O da benim için koşuyordu. Yorulmadan koşuyordu. Başım her sıkıştığında karşımda buluyordum.

Bir kitapçıda tanıştım onunla.

Eski ve yeni kitapların satıldığı ve oturup çay içebileceğiniz küçük bir yeri de olan bir kitapçıda tanıştık.

Kitapçıda çalışan kızla sohbet ediyorduk. Söylediklerimi dinlemiş olacak ki lafa karıştı.

"Eğer Kur'an okumuyorsan, bütün bunlar elbette boğacaktır seni. Daha nefes alıp vermeyi bile bilmiyorsun."

Ukala bir kızla karşılaşmanın öfkesini yaşarken kitapçı kız tanıştırdı.

"Memnun oldum" dedi.

"Ben henüz memnun olduğumdan emin değilim."

"Kızma lütfen, dayanamadım söylediklerini duyunca. Samimi bir öneriydi."

"Peki, peki okumay...."

"Dur ben sana hediye etmek istiyorum."

"Yoo bi..."

Sözüme kulak asmadan çantasından altı çizili sayfaları olan bir Kur'an meali çıkardı. Bu tip bir okuma ilginç gelmişti. Bir Kur'an mealini altını çizerek okumak! O an bu kitaba dokunma cesaretimin olmadığını fark ettim.

Bir de ellerini fark ettim bu arada. Hayatımda karşılaştığım en güzel elleri. Uzun kollu siyah bir kazak vardı üzerinde. Bembeyaz elleri, insanı uzun uzun bakmaya itecek kadar etkiliyordu. Hemen bakışlarımı başka yöne kaçırdım.

Bir gün oturmuş çay içerken kolunun iç tarafında bileğinden daha aşağılarda kesik izlerini gördüm.

"Koluna ne oldu senin?"

Ani bir hareketle kolunu geri çekti.

"Yok bir şey!"

"Kesikler gördüm."

"Küçüklüğümden kalma birkaç yara hepsi bu."

"İnanmıyorum sana. Kesik izleri olduğunu anlamayacak kadar salak mı görünüyorum?"

Onu o kadar sıkıştırdım ki, anlatmak zorunda kaldı.

Bir hayata şahitlik etmek bazen insanın soluğunu kesecek

kadar ağır bir gösterime dönüşüyor. Kaçmak istiyordum onun yanından. Duymamak, ilgilenmemek istiyordum. Gözlerine doluşan ama hiç akmayan yaşlar ikimizi de önüne katmış, sürüklemeye başlamıştı artık.

Anksiyete semptomları gösteren bir anne.

Yetişkin kızına bile şiddet kullanmaktan çekinmeyen bir baba.

Okuldayken bağlandığı bir genç. Ve sonrasında ondan da dayak yemeler. Olmadık anda yüzünde patlayan kıskançlık tokatları.

Terk etmeler.

Parasızlık ve part time işler.

"Bir gün evde yalnız başıma otururken bir filmde izlediğim sahneyi hatırladım. Buzdolabından biraz buz aldım ve odama çekildim. Buzu sol kolumda uzun süre gezdirdim. Bir süre sonra kolumu hissetmiyordum. Sonra bir maket bıçağıyla koluma çizikler atmaya başladım. Kan sızdıkça çiziklerden, garip bir rahatlama duygusu yaşıyordum. Sonrasında canım ölesiye yandığı halde kendimi bunu yapmaktan alıkoyamıyordum. Bu uzun bir zaman devam etti. Ta ki bir gün, acıyı hissettiğim anda bayılana dek. Bundan kurtulmaya ve hayatımı yeniden kurmaya karar verdim. Gördüğün gibi bunda da başarılı oldum."

Sahiden de başarılı olmuştu. Kendi başına bir ev tutmuştu. Oldukça iyi bir işi ve etrafında pervane olan patronları vardı.

Sonra da iyi bir adamla mutlu bir evlilik.

Benim pis bir suskunlukla yutkunduğum sözleri bir başka adam söylemişti. O ise cevap vermeden önce günlerce yüzüme baktı. Bir mimik, bir bakış ya da ona umut veren herhangi bir ifade...

Tarık Tufan

Yapmadım!...

Yapamadım aslında. Hayatına yeni sorunlar katmak istemedim. Artık bunu kaldıramayacak kadar çok savaşmıştı. Galiba ben sıramı kaçırmıştım onun için. Geç karşılaşmıştım denilebilir.

Onu ölesiye sevdiğimi bilmesi hoşuma gidiyor. Bununla yetinebiliyorum.

- 14 -

İnsan bazen karmakarışıktır...

idealizmsürrealizmkapitalizmfeminizmsosyalizmkonformizmliberalizmakyevelizmkömünizmromantizmseptisizmklasisizmdogmatizmdualizmmarksizmegzistansiyalizmfütürizmsensualizmrealizmmodernizmpostmodernizmpozitivizmmonizmpiyetizmempirizmkritizmpanteizmplüralizmnihilizmendüstriyalizmnominalizmpsikovitalizmreformizmotoriteryanizmpanpsişizmpironizmfideizmleninizmpersonalizmmanişeizmnaturalizmrasyonalizmfabyanizmspiritüalizmmateryazlimatezimontolojizmkozmopolitanizmdeterminizmmantıkçıampirizmhellenizmpragmatizmkemalizmpelagianizmanarşizmadvaytizmegoizmantagonizmhümanizmantilojizmantropolojizmantropoteizmseksüalizmenerjizmtransendentalizmsosyolojizmşövenizmtaoizmteizmterörizmhomoteizmpankozmozimkalvenizmantropomorfizmfaşizmpolitizmathanatizmbiyolojikmekanizmbolşevizmoportunizmmaoizmbrahmanizmoperasyonalizmpopülizmperspektivizmgnostisizmbudizmsadizmdadaizmmimetizmfetişizmkübizmdarwinizmperspektivizmdinamizmfizikalizmdiyorizmpanseksüalizmegoizmekonomizmemperyalizmhiloteizmhominizmkollektivizmpasifizmsineşizmsinizmkorporatizmdeontolojizimrevizyonizmmazoşizmnihilizmpanlojizmokkasyonalizmoryantalizmpanentaizmsenkretizmsendikalizmtotalitarizm

- 15 -

Hayatım artık ıssız bir sokak gibi

İşten kovulduktan sonra kendimle başbaşa kaldım. Artık kendimi dinleyebileceğim daha uzun bir zamana sahip olabiliyordum. Başlangıçta bunun benim için güzel olabileceğini düşünüyordum. Bir süre sonra yanıldığımı anladım. Artık yanılgılarımı düşünmekten bile yoruluyorum. Pişmanlığı aşıp bir utanç duygusuna dönüştü içimde. Tanrı'dan kendim için af dileyecek yüzüm bile yok. Elimden onca tutmasına rağmen ben terk edip gittim. Geri döndüğümde hiçbir zaman reddetmemesine rağmen ben bir süre sonra yine kaçıp gittim.

Kelimelere tutunacak gücümü yitirmiştim. Her kelime kahrolası bir anıyla birlikte karşıma dikiliyordu. Başkalarının bir tarafa attığı kelimeleri arıyordum. Artık kullanılmayan, artık insanları gülümsetmeye yetmeyen kelimeleri.

Kitapların satır aralarına, filmlere, broşürlere, elime ne geçerse, karşıma ne çıkarsa inceliyordum. Kelimeler bir buluta tutunmuş başka şehirlere gitmişlerdi. Rüzgarın sert esmediği şehirlere...

İştahım iyice azalmıştı. Neredeyse hayatımı demli çay öğünleriyle geçiriyordum. Saatlerce ağzıma yiyecek bir şey koymuyordum. Yediğim zamanlarda ufak birkaç lokmayla

geçiştiriyordum. İyice zayıflamıştım. Açlıktan bayılacak hâle geldiğimde birkaç lokma hepsi o kadar.

Uyku beni bırakıp gideli uzun zaman olmuştu. Bazen kırksekiz saat hiç uyumuyordum. Sonra birkaç saat uyku ve hemen kalkıyordum ayağa. Gece ve gündüz anlamını yitirmişti. Ne zaman uykuya dalıp, ne zaman uyandığımın hiç önemi kalmamıştı.

Kimsenin evine gitmiyordum. Zamanla kimse de bana gelmemeye başladı. Perdeleri kapalı, sıcak yemek pişmeyen, ağır bir havanın ortalığı kapladığı, tecrit odası gibi bir yere dönmüştü evim. Bakkalın çırağı eve ıvır zıvır şeyler getiriyordu. Bazen de birkaç saat dışarı çıkıp dolaşıyordum.

Uzun zamandır tanıştığım Nietzsche'yi, Camus'u, Sartre'yi, Schopenhauer'i, Foucoult'u evden kapı dışarı ettim. Birbirimize bağırıp çağırdık. Ben onları suçlarken onlar bütün bunların benim aptallığımdan kaynaklandığını söylediler. Kiminin yakasına yapıştım, kimini de öfkeyle ittim.

Ortalık darmadağın olmuştu bağırışlarımızdan, itiş kakışlarımızdan.

" Defolun artık!"

" Sen aptalın tekisin."

" Huzurumu bozuyorsunuz."

" Biz mi? Gülelim bari. Asıl biz sana katlanıyoruz bunca zamandır. Bütün apta..."

" Gidin buradan! Nefes alamaz hale geldim."

" Umarım geberip gidersin."

" Ama önce siz gideceksiniz."

" Ne hâlin varsa gör."

Bir kenarda, olup biteni sessizce izleyen Gazali'ye yaklaştım.

" Ne yapacağım şimdi? Ne yapacağım ben söylesene?"

" O'na teslim olacaksın."

" Nasıl?"

" İnsan sayısı kadar yol vardır. Önce yola çıkmak gerek."

" Gücüm yok."

" Sen yola yönel. Adım atacak olan sen değilsin."

" Yapamayacağım. Buna cesaretim de, gücüm de yok. Hiçbir şey bilmiyorum."

" O'ndan iste."

Sonra usulca kapıyı açıp o da gitti. Arkasından saygıyla uğurladım.

En kötüsü de insanın kendisine tahammülünü yitirmesi. Başkalarına zaten tahammül edemiyordum. O günden sonra kendime de tahammül edememeye başladım. Ama ne yazık ki kendimden kaçıp kurtulma şansım bulunmuyordu. Arasıra bir hınzırca bir düşünce zihnime ilişip, ifadesiz bir yüzle bana bakıyordu ama ben hemen ilgimi başka yöne çeviriyordum.

Kirpiklerime yuva yapmış kırlangıçların sonuncusu da törensel bir havayla uçup gitti. Her yerden kovulmuş başıboş bulutlar üzerimden eksik olmuyordu.

Dua etmeye çalışıyordum büyük bir sıkılganlık içinde. Bunun bir çaresizlik ilanı değil de, yeniden başlayabilmenin umudu olarak içimde taşıyordum. İnsan böyle zamanlarda neyi bekler ki? Bekleyebileceğim bir şey olmalı. Neyi aramalıyım? Daha önce sahip olup da, yitirdiğim bir şey mi? Yoksa hayatım boyunca ilk kez karşılaşacağım bir şey mi? Tanıdığım mutlu insanları düşünmeye çalışıyorum. Onların sahip olup da, benim sahip olamadığım şeyleri. Bunları bulabilirsem, aramaya değer bir şeyler de çıkacaktır.

- 16 -

İnsan kaybettikleriyle insandır...

Her sabah pencerenin kenarına konan kuş artık gelmez olmuştur. Bayat ekmek kırıntıları, alıngan bir kuşun geride bıraktığı son parçalardır. Kimbilir hangi hoyratlığına alınıp gitmiştir buralardan.

Birkaç sabah daha merakla pencerenin kenarına baktığınızda, kırıntılar hâlâ oradaysa, küçük bir iç burkuntusu hepsi o kadar...

Bir kuş giderken neler götürebilir ki yanında?

Oysa bir sevgili giderken pek çok şeyi alıp gitmiştir.

Utangaç ilk dokunuşları,

akşam vakti sinema çıkışında yağmura yakalandığınızdaki sarılmaları,

kimi sayfalarındaki satırların altı çizili şiir kitaplarını,

telefon konuşmalarındaki ağlayışlarını,

soğuk bir havada boynuna doladığın ve onun kokusu sinmiş kaşkolu,

karşılıklı içilen kahvelerin değişmez fincanlarını,

filmlerden ezberlediğiniz ve birbirinize söyleyip durduğunuz replikleri,

arkadaşlarınızla birlikteyken kaçamak olarak birbirinize fırlattığınız şehvetli bakışları,

doymamacasına dinlediğiniz bir Ortadoğu ezgisini,

Balat sokaklarına gizlediğiniz gülümsemeleri,
sık gittiğiniz bir lokantanın kokusunu,
evlenince ilk hafta yapılacak yemekler listesini,
simidin yanında şekersiz içilen çayları,
minicik ağızlarıyla kurşun emen çocukların acısıyla burkulan yüreğini,
tülbendine, hain bir bombardımanda ölen kocasının kanı bulaşmış ve ağlayıp duran kadının hüznüyle kan çanağına dönmüş güzel gözlerini,
bir ebru deseninden ayırt edilemeyecek ellerini,
unutulmuş bir randevudan kopan tartışmaları,
kendi elleriyle yaptığı ve tuzun fazla kaçtığı bir yemeği tadarkenki yüz buruşturmalarını,
her gece ayın şekline bakıp verdiği yeni isimleri,
saçlarını çiçek tarlasına dönüştüren minik tokaları,
çocukluğundan beri sakladığı ve artık parçalanmaya yüz tutmuş, sağından solundan ipler sarkan bez bebeği,
solgun gecelerin ayazında birlikte edilen duaları,
hayata ve insan olmaya dair bitimsiz konuşmaları,
küçük sakarlıkların ardından gözlerimizden yaşlar getiren kahkahâlârı,
sokak lambasının neşeli ışığıyla paylaşılan yalnızlıkları,
cızırtılı bir radyoda çalan şarkıya dans ederek eşlik edişleri,
bazı satırlarındaki mürekkebi gözyaşlarıyla dağılmış mektupları,
lunaparkta bindiğiniz atlıkarıncadan birbirinizin elini tutma isteğini ve çocuklarınkine karışmış neşeli bağırışları,
gözden uzak, eski, küçücük bir caminin, içinde birkaç yaşlının oturup da ölümü beklediği avlusundaki hevesli sözleri,
sudan sebeplerle edilen bir kavganın ertesinde özür dileyebilmek için bahane aramaları ve mahçup bakışları,
kaybettiğimiz iyi dostları anarken gözlerinin dolup dolup taşmalarını,

onun yüzü, bakışları, elleri, hüznü, sevinci, hayatınıza girdiği ilk andan itibaren yaşanılan her ne varsa alıp gitmiştir sevgili.

Bir sevgili gittiğinde, ona baktığınız gözlerinizi de alıp gitmiştir.

Bir sevgili gittiğinde, altında onunla dolaştığınız gökyüzünü de alıp gitmiştir.

Bir kuş, bir sevgili...

İnsan kaybettikleriyle insandır.

- 17 -

Bana Lola adını vermiş...

Çalıştığı şirketi yakmaya çalıştıktan sonra, şikayetçi olmamaları için elimden geleni yapmaya çalıştım. Araya bazı insanları sokup ortamı sakinleştirmeye uğraşıyordum. Uzun uğraşlar sonunda başarabildim ve karakola alındığının ertesi günü dışarı çıkmasını sağladım.

Bunu yapmak zorunda hissediyordum kendimi. Onu hiç o dönemdeki kadar çaresiz görmemiştim. Sürekli olarak "sana borçlu olduğum bir hayat var Lola ve bu hayatı sana vereceğim" deyip duruyordu. O zaman bana Lola diye seslendiğini anladım ve açıkçası çok şaşırdım. Birkaç kez yardım ettiğim doğru. Bunun o kadar büyütülecek bir şey olmadığını düşünüyordum. Ona göre bunlar çok önemli şeyler.

İşinden de ayrılmak zorunda kalınca hayatının biraz daha zorlaşmış olduğunu görüyordum. Evden çıkmıyordu genellikle. Zaman zaman görüşmeye fırsat buluyorduk ve bu zamanlarda da iyice kötüleşmeye başladığını görüyordum. Çok sık görüşemiyorduk çünkü hem bunu o istemiyordu hem de kendi evimde bazı sorunlar iyice belirgin hâle gelmeye başlamıştı. Eşimle ilk kez birbirimize sesimizi yükselterek tartış-

maya başlamıştık. Onunla olan ilişki biçimimden rahatsız olmaya başlamıştı. Buna kızmaya hakkı vardı.

Eşimin doğru davrandığından bir kuşku duymuyordum. Doğrusu yanlış başlamış bir evlilikti ve sürdürmeye çalışıyorduk. Artık anlıyordum ki, bunu sürdürebilmek çok olanaklı değil. Aslında sorun o değil, benim kurguladığımı hayata eşim bir karşılık veremiyordu. Başka şeyler düşlüyorduk geleceğe ilişkin olarak. Başka kaynaklardan besleniyorduk. Başımı örttükten sonra dindar bir adamla hayatımı devam ettirmek gibi asgari bir beklentiyle evlenmiştim. Bir süre sonra bunun yeterli olmadığını fark ettim. Oldukça uysal, dindar, duyarlılık sahibi bir adam olan eşimin dünyası benim kelimelerime karşılık gelmeyen duygularla örülüydü. Hayatım, eşimi üzmemek üzere kurgulanmış göstermelik bir oyuna dönüşmüştü. Artık repliklerim olayı kurtarmıyordu. Senaryo berbat hale dönmüştü. Kolumda artık hiç beni terk etmeyecek çizikler, yaralar, eşim için de sürekli olarak korkulu hatırlamalara neden oluyordu.

Onunla ruhsal yakınlığımız bir çeşit metafizik ilişkiye dönüşmüştü. Eşimi incitecek fiili bir durum yoktu ama bu metafizik birlikteliğimi hissedebiliyordu artık.

İşinden ayrıldıktan sonra durumu iyice kötüleştiğinden, yanlış bir şey yapmasından korkuyordum. Bazı zamanlar, Ankara'da okuyan kız kardeşiyle de görüşüyorduk ve aynı endişeleri o da taşıyordu. Yaklaşık iki aya yakın bir zaman hiç yüzyüze görüşmedik. Dışarı çıktığı zaman beni arıyordu ve birkaç kelime ettikten sonra telefonu kapatıyorduk. Sonra bu ara gitgide uzamaya başladı.

Bir gün iyice merak ettim ve evine gittim. Kapıyı uzun uzun yumruklamama rağmen açmadı. Komşularına sordum kimse bir şey bilmiyordu. Hemen dışarı çıkıp evine yakın bir mesafede marketi olan ev sahibinin yanına gittim. Rica minnet adamı getirip kapıyı açtırdım.

İçeri girdiğimde manzara korkunçtu.

Ayakta durmaya çalışıyordum büyük bir güçlükle.

Kolları kesikler içindeydi. Akan kan, kollarından halıya sızmış ve kurumuştu. Ne kadar zamandır o halde olduğunu bilmiyordum. Ev sahibiyle birlikte kaldırıp hastaneye götürdüm.

Tanrım, o kadar korkunçtu ki!

Yerde yatan benmişim gibi geldi bir an.

Kolumdaki izler, henüz kesilmişçesine sızlıyordu. Ağlıyordum sürekli. Kolumdaki izleri ilk fark ettiğinde ona istemeyerek de olsa anlatmıştım. Ve şimdi karşımda o da epey bir zamandan beri kestiği kollarıyla baygın bir halde yatıyordu.

Benim yüzümden olduğunu düşünüyordum sanırım. Bu da beni pişmanlıktan öldürecek hâle gelmişti.

"Neden! Neden bunu yaptın?" diye bağırıyordum sürekli. Kendimden nefret ediyordum. Kollarım sızlıyordu. Acıdan kusacak duruma gelmiştim. Hastane kapısında midemi dışarı çıkarıyormuşçasına kustum.

Doktor muayene edip dışarı çıkınca, babasıyla birlikte yanına gittik;

"Nasıl durumu? İyi mi?"

"Kolundaki yaraları pansuman ettim. O noktada bir sorun yok. Asıl sorun başka!"

"Nasıl yani?"

"Sorun ruhsal sağlığıyla ilgili."

"Ne demek şimdi bu?"

"Ağır bir depresyon geçiriyor. Psikiyatri servisine naklini yaptıracaksınız. Şimdi yanında başka bir doktor arkadaş var. Durum ciddi."

Aslında durumun ciddiyetini biliyordum. Ancak bunu resmen bir doktorun ağzından duymak yine de oldukça üzdü. İlk kez öğreniyormuşçasına şaşkın ve üzgündüm.

"Ruh ve sinir hastalıkları hastanesine götüreceksiniz buradan. Vakit kaybetmeyin.

Babası aşağıya inip, resmi işlemleri halletmeye koyuldu. Hastanenin ambulansına konup, diğer hastaneye doğru yola koyulduk.

Her şey güçleşiyordu.

Hem de her şey...

Ambulansta arka tarafta yanında oturuyordum. Gözleri kapalıydı. Hastaneye varınca sedyeden indirilirken gözlerini açtı.

"Merak etme iyi olacaksın" dedim.

Sustu ve öylece gözlerime baktı. Hiçbir şey söylemedi. Derin derin bakıyordu. Onu orada bırakmamamı ister gibiydi. Yardım ister gibi bakıyordu.

Öylece bırakıp dışarı çıktım.

Arkamdan bir şey söyleyemedi...

- 18 -

Ah ağabeyim! Hüzün bakışlı ağabeyim...

Ağabeyimin hastaneye kaldırıldığını aynı gün okuldan döndüğümde haber aldım. Buna üzüldüğüm kadar şaşırmadım aslında.

Annemin ölümünden sonra gitgide daha da kötüleştiğini görebiliyordum. Bunu hissettirmemeye çalışsa da anlayabiliyordum. Bana karşı özel bir düşkünlüğü vardı. Sürekli olarak ilgisini göstermeye ve kendimi yalnız hissettirmemeye gayret ediyordu. Birkaç aydır aramaları eski sıklıkta değildi. Ama bir şey söylemiyordu. Yoğun olduğunu, ilgilenmesi gereken şeyler olduğunu filan söyleyip telefonda çok fazla konuşmadan kapatıyordu.

Ağabeyimin durumunun iyi olmadığını biliyordum. Bir seferinde okumamın iyi olacağını söyleyip kargoyla bir kitap gönderdi. Bazı yerlerin altını çizdiği bir kitaptı. Daha sonra aynı kitaptan dört tane daha gönderdi. Aynı yerlerin altı çizilmişti ve yine okumamın iyi olacağını söylüyordu. İkinci gönderişinde kitabı aldığımı ve okuduğumu söyledim. Daha sonra üçüncüsünü ve dördüncüsünü de gönderdi.

Ne yapmam gerektiğini bilmiyordum. Kimseye bir şey söyleyemedim. Bunu kabullenemiyordum bir türlü. Ancak

durumun kötüleştiğini görüyordum. Kendime bile ifade edemediğim bir gerçek, her gece uykularımı altüst edip odamın duvarlarında yankılanıyordu; ağabeyimin gerçeklikle bağlantısı kopuyordu!

Ona bir defasında bir psikiyatristle görüşmesinin iyi olabileceğini, sesinin pek iyi gelmediğini söyledim. O kadar alındı ki buna. İyi olduğunu ve kimseye ihtiyaç duymadığını anlattı. Benim böyle düşünmemin onda ne kadar büyük hayâl kırıklığı oluşturduğundan sözedip, serzenişlerde bulundu:

"Bak hiç olmazsa bir kere git. Beğenmezsen bir daha gitmezsin."

"Ya saçmalama diyorum. Bu heriflerin büyücülerden ne farkı var? İyiyim diyorum sana."

"Asıl sen saçmalıyorsun. Hastalanınca hiç dokto..."

"Yeter! Ben hasta filan değilim. Sizinle konuşunca hastalanıyorum. Hadi eyvallah görüşürüz."

Onu kaybetmekten korkuyordum. Benden uzaklaşmasından korkuyordum. Ona annelik bile yapmamı gerektirecek bir sorumlulukla bağlıydım. Hayatta tutunabileceği birkaç kişiden biriydim ve ihanet ediyormuşum gibi bir duyguya kapılıyordum.

Bunun nasıl bir ikilem, nasıl bir çaresizlik olduğunu anlatamam. Her iki durumda da ağabeyimin yaşamın ıssızlığına doğru kayıp gittiğini biliyordum.

Evde de bir sürü kağıt parçaları bulmuşlar. Yüzlerce küçük not kağıdı. Hepsinde de anneme yazılmış notlar varmış. Annem sanki o evde yaşıyormuşçasına yazılmış notlar. "Anneciğim arkadaşlarla birlikteyim geç geleceğim merak etme...oğlun", "seni aradım bulamadım, dışarıya çıkıyorum" türünden yüzlerce not. Aylar boyunca yazılıp bir kenara iliştirilmiş. Annem gittiğinde ağabeyimden de bir parçayı alıp götürmüştü. Hem de ağabeyimin en neşeli tarafını...

Onun bu hâllerini sezmeye başladıktan sonra, onunla karşılaşmaktan korkmaya başladım. Nasıl biriyle karşılaşacağımı tahmin edemiyordum. İstanbul'a gidişimi sürekli erteliyordum. Dersimin olduğunu, sınavlara çalışmam gerektiğini filan söyleyip gidişimi iptal ediyordum. Aslında yapmaya çalıştığım şey kaçınılmaz olanı geciktirmekten başka işe yaramıyordu. Sorunu çözmüyordum. Görmezden geliyordum sadece.

En yakın arkadaşı, hatta uzun zamandır tek arkadaşı, Suzan'dan yardım istemeye karar verdim. Hâl hatır sormak için aradığımı söylediğim bir telefon görüşmesinde sesi o kadar kötü geliyordu ki, ağabeyim hakkında bir şey söyleyemedim. Kocasıyla büyük sıkıntılar yaşıyorlardı. Bütün bunların da ağabeyim yüzünden olduğunu düşünüyordum ama sebebinin bu olup olmadığını da soramadım.

Yardım isteyebileceğim tek kişi, ki babamın bu konuda hiçbir yardımda bulunamayacağını biliyordum, kendi dünyasının yıkıntılarında mahsur kalmıştı.

Kelimenin tam anlamıyla parçalanmıştık. Şimdi de başka yerlere savrulmuş parçalarımız acı çekiyorlardı. Babam, ben, ağabeyim...

Evet ben de acı çekiyordum. Zaman zaman parasızlık ensemde pis pis soluyordu. Öğle vakti üniversite yemekhanesinde yediğim öğle yemeğinde cebime birkaç parça ekmek sıkıştırıp akşam yiyordum. Fazla masrafa girmemek için. Ya da bir parça kıyafet alabilecek para arttırabilmek için. Böyle anlarda kendimi o kadar bakımsız, o kadar çirkin hissediyordum ki çevremdeki erkeklerin benden uzaklaştığını düşünüyordum. Görenlerin gözlerini açacak kadar güzel değilim. Ama çirkin de değilim. Fakat bakımsız olduğumu düşündüğüm zamanlarda acı duyuyordum bundan.

Annemi özlüyordum elbette. Aslında annem ağabeyime daha düşkündü ama ne fark eder ki, ben onu her şeye rağ-

men seviyordum. Hayatta benzemek istediğim tek kadın annemdi. Bakışıyla, gülüşüyle, hüznüyle, hayata karşı cesur adımlarıyla anneme hayranlık duyuyordum. Ağabeyime göre anneme en çok o düşkündü. Bu da benim sinirimi bozuyordu. Sanki tek acı çeken kendisiydi!

Ağabeyimin Suzan'a karşı bakışı sanki anneme karşı beslediği duygulara benziyordu. Yani nasıl desem, Suzan'ın şefkatine ihtiyacı vardı. Annemin yarım bıraktıklarını Suzan tamamlıyordu.

Zaten ağabeyimin ne düşündüğü pek belli olmazdı.

Yüzüne bakanlar onun bir nehir gibi çağıldadığını düşündüklerinde, ağabeyim bir çöl susuzluğunda boğuluyordu. Gerçekte ne hissettiğini kimseler bilemezdi.

- 19 -

Oğul candan bir parçadır...

Oğlumu öyle kanlar içinde gördüğümde, hayatımın nicedir kaybettiğimi bildiğim bir parçasının kesif acısını yaşadım. Onu kaybetmenin suçlusu elbette yalnızca benim. Bunun utancını üzerimden hiçbir suretle atamadım.

Evini terk eden bir adamın umursamaz olduğu düşüncesi her şartta doğru değildir. Onları umursuyordum. Hem de kendimden bile daha fazla umursuyordum onları. Kaçıp gitmek, benim çaresizliğimden, zavallılığımdan başka bir şey değil. Rahmetli karım kadar güçlü olabilseydim bütün bunlar olmayacaktı belki de.

Karımın benden daha güçlü olduğu çok açıktı. Hatta benden daha akıllı, benden daha onurlu, benden daha girişken bir kadındı. İşin doğrusu bütün bunların böyle olduğunu bizi tanıyan herkes de biliyordu. İşte bütün bunlardan nefret ettim.

Başlangıçta böyle bir kadınla evlenebilmenin benim için ne kadar büyük bir şans olduğunu düşünüyordum. Sonraları bunu taşımak bana azap gibi gelmeye başladı. Özellikle de işlerim altüst olunca.

Çevremizdeki insanlar karıma acıyarak bakıyordu. Zavallı kadın, kendisine yakışmayacak kadar çirkin, cesaretsiz bir adama düşmüştü! Evet böyle söylüyorlardı arkamızdan. Ailemin ismi onun da ailesini etkilemişti. Aslında karımı bana değil, aileme vermişlerdi. Namuslu, çevresinde sevilen, dürüst bir aileye. Ben de arada bir enstrüman gibiydim işte!

İşlerim gitgide daha da kötüye gidiyordu. Önlem almaya çalışıyordum ama başaramıyordum. Sonunda her şeyi batırdım. Beceriksizliğim yüzünden koca mağaza iflas etmişti. Bu arada oldukça fazla borçlandım. Allah'tan borçlandığım adamlar yakın çevremdendi de bizi rahatsız etmiyorlardı. Ancak bu utancımı ortadan kaldırmıyordu. Sonunda bir arkadaşımın yanında işe başladım. Ama kimseye bakacak yüzüm kalmamıştı. Bunun neden bu kadar beni etkilediğini bilmiyorum ama sonuç değişmiyordu.

Başkalarının yanında çalışmaya bir türlü alışamadım. Sürekli iş değiştirmeye başlamıştım. Böyle olunca hem eve para getirmek, hem de borçlarımı ödemek kolay olmuyordu. Bir süre sonra karım kendisinin de çalışmasının gerekli olduğunu, eve katkı sağlaması gerektiğini söylemeye başladı. Bunu şiddetle reddettim. Bunu her yinelediğinde evde kavga çıkıyordu.

Karımın her yönüyle benden üstün olduğunu düşünen ben, kalkıp kendime başka bir üstünlük aramaya kalkıştım ve bir tartışmamız sırasında suratını yumrukladım. İşte artık kendimi kanıtladım diyordum kendi kendime. Sonra anladım ki, bu benim yerin dibine geçmemin son perdesiydi. Artık hayatımda o ana kadar sahip olduğum en değerli varlığı kaybetmiştim. Evet ben karımı, onun ölümünden önce kaybettim. Kısa bir süre sonra da basıp gittim.

Sanki ben bütün sorunları terkedip gittikten sonra görünmeyen bir el gelip her şeyi yerli yerine oturtacak ben de geri

döndüğümde hayat kaldığı yerden devam edecekti. Sorunları çözmek yerine gözden uzaklaştırmak benim için böyle bir şeydi. Aptalca bir kaçışı kendi içimde makûl hâle getirmek için bir saçmalıklara bel bağlıyordum.

Aradan geçen yıllar boyunca onunla yüzyüze gelemeyecek kadar zavallı bir adamdım ben. Böyle de oldu. Ailemden kaçıp gittikten sonra her gece ağladım. Biliyorum bu bir şeyi değiştirmez ama gerçek bu. Her gece aralıksız burnum sızlayıncaya kadar ağladım.

Karımın ölümüyle birlikte, hayat korkak bir adamın etrafında öfkeyle gürlüyordu. Bütün aptallıklarım bıçak olup göğsüme saplandı. Karıma deliler gibi aşık değildim ama ona her yönüyle hayrandım. Birbirimize aşık olabilecek kadar denk duygularımız yoktu. Ya da benim aşk gibi haylaz, coşkulu, ne zaman ne yapacağı belli olmayan bir duyguya açacak kadar geniş bir yüreğim yoktu. Bu yüzden onun hep başka birine aşık olabileceğinden korktum. Kocasını aldatacak kadar küçüleceğini hiç düşünmedim ama lanet bir kıskançlık gelip boğazıma yapışıyordu işte. Onun aşkından korkuyordu. Delice bir yüreği vardı çünkü. Bana ya da bir başkasına aşık olmasından ürküyordum.

Acının yüreğimin en geniş odasına kurulduğu zamanı hatırlamıyorum bile. Kendimi bildim bileli orada.

Oğlumu kanlar içinde bulduğum o gün de hayat, dur bakalım kolay kurtulacağını mı sanıyorsun deyip parmağını öfkeyle sallıyordu sanki. Yarısında kaçıp gittiğim bir hayatın ortasına bu kez ellerim bağlı bir şekilde yeniden düşmüştüm. Cesaretimi toplayıp bir şeyler yapmak istiyorum. Ama ne oğlum ne de kızım bu şansı bir kez daha bana vermediler.

Oğlumu Suzan'la beraber hastaneye götürdüğümüzde, doktorun nesi oluyorsunuz sorusuna karşılık, babasıyım cevabını verene kadar hatırı sayılır bir zaman geçti. Doktor bu-

nu heyecanıma ve tedirginliğime verdi sanırım. Hayır sebep bu değildi. Oğlumun bu cevabı duyduğunda öfkeleneceğini düşünüyordum.

Uzunca bir süre tedaviye ihtiyacı vardı. Karımın hayatını kararan ben, oğlumun da hayatının avucunun içinden kayıp gitmesine bakakalıyordum sadece.

Bu büyük bir ceza. Bu kadarına tahammül gücüm yok.

Allah'ım lütfen pişmanlığımı kabul et.

- 20 -

Zamanın dışındaki günler...

Hastanede tam elliüç gün kaldım. Kırkyedi gün boyunca hep aklıma sahip çıkabilmek için Allah'tan yardım istedim. İlk altı güne ait zihnimde çok berrak şeyler yok. Sadece fotoğraflar ya da kısa görüntüler şeklinde izler var.

Her sabah aklımı yitirmek korkusunu o kadar derinden yaşıyordum ki uyanır uyanmaz ilk işim geçmiş yıllarda yaşadığım bazı şeyleri hatırlamaya çalışmaktı. Sonra matematik bilgilerini sorguluyordum kafamda. Zaman zaman ayrıntı sosyal olayları zihnimde canlandırmaya çalışıyordum. Her sabah düşünebildiğimden emin olabilmek için. Bazı geceler gözlerimi kapatırsam bir daha hiçbir şeyi hatırlayamam korkusuyla uyumamaya gayret ediyordum.

İlk günlerden hatırladığım tek şey kollarımdan yayılıp her zerremi kaplayan acı. Öylesine acı çekiyordum ki, karşılaştığım her beyaz önlüklüye ağrı kesici iğne yapması için yalvarıyordum.

Bir hafta sonunda acılarım azaldı. Durumu kavramaya başladım. Bu kez koyu bir umutsuzluk bulutu önüme çöküyor ve görmemi engelliyordu. Ne yaparsam yapayım, bu bu-

lutu dağıtmak mümkün olmuyordu. Zaman zaman alımlı bir şeytan yanıma kadar sokulup göz kırpıyor, bana tüm acılarımdan kurtulmanın yollarını bildiğini söylüyordu. Ondan korkuyordum ama kayıtsız kalamıyordum. İçimde ona karşı konulmaz bir çekim etkisi oluşuyordu.

Bir gün bana fısıldadığını uyguladım. Hastaneye yattığımın onaltıncı günüydü. Koridordaki camın kenarında bir çay bardağı gördüm ve kimseye farkettirmeden kırıp, küçük bir parçasını yanıma aldım. Gece olduğunda betona uzandım ve küçük cam parçasıyla kollarımı doğramaya başladım. Garip bir haz duyuyordum. Acıdan gözlerim yaşarıyordu. Bağırmamaya çalışıyordum. Üzerim baştan aşağıya kan olmuştu.

Dünya gözümde kırmızı giymiş, şehvetli bir kadına dönüşüyordu. Kesmeye devam ettim. Terliğimin kenarını ısırıp kendimi tutmaya çalışıyordum. Hazla acı içiçe girmiş beynimi, kalbimi kemiriyorlardı. Alımlı şeytan, yanıbaşıma oturmuş saçlarımı okşuyordu. Şimdi her şey sona erecek, acıların bitecek diyordu.

Bir süre sonra daha fazla dayanamayıp, kendimden geçtim. Gözlerimi tekrar açtığımda hiçbir şeyin sona ermediğini, acının bitmediğinin farkına vardım. Perişan bir hâldeydim. Doktor sinirle karışık bir acımayla bakıyordu.

"Neden bunu yaptın?"

"....."

"Kendini öldürmek mi istiyorsun?"

"Hayır."

"Öyleyse neden?"

"Bilmiyorum gerçekten."

"Bilmiyorum ne demek? Bu kadar basit mi bu?"

"Sebeplerimin tümünü yitirdim. Ölmek için bile sebep bulamıyorum artık."

"Bunun için de kendini doğruyorsun."

"Bakın doktor, inanın çok akli, duygusal ya da herhangi türde önemsenecek bir sebebim yok. Düşündüğünüz kadar basit. Aklım karışıyor, aldım elime keskin bir şey ve doğruyorum."

"Bu daha da tehlikeli. Sebepsizlik yani."

"Biliyorum, biliyorum. Bu beni de korkutuyor. Sizi yoruyorum özür dilerim. Bırakın beni çıkıp, gideyim."

"Neyse dinlen biraz. Sonra konuşuruz tekrar."

Orada olan herkesin bana acıdığını, ilgilendiğini söyleyemem. Benden çok daha zor durumda olan insanlar vardı. Ama onlara ilginç gelen, sebeplerini yitirmiş bir adamın bunca saçmalığı aklı başında bir hâlde yapmasıydı. Bu durumumu daha da tehlikeli kılıyordu.

Yirmibirinci gün ziyaretçi kabul edebilecek duruma geldiğimi söylediler. Bunu yakınlarıma da haber vermişler. Öğlene doğru babamın ziyaretime geldiğini söylediler. Önce gitmek istemedim. Doktor gitmemin iyi olacağını hatta bunu özellikle kendisinin rica ettiğini filan söyleyip ikna etti.

Babamla annemin cenazesinden sonra tekrar karşılaşıyordum. Bu kez yalnızca ben ve o vardık. Yalnızca ikimiz...

"Geçmiş olsun oğlum."

"....."

"Seni iyi gördüm. Buraya getirirken çok kötüydün."

"....."

" Çok meraklandık hepimiz."

"....."

"Allah tekrarını göstermesin."

"....."

"Doktora da sordum ama, ihtiyacın bir şey var mı?"

"....."

"Ben biraz para, yiyecek bir şeyler filan getirdim."

"....."

"Sen yorgunsundur. Ben çıkayım bari. Hadi eyvallah oğlum."

Arkasını dönüp çıkacağı zaman birkaç şey söylemek gerektiğini hissettim.

"Baba!"

"????"

"Gittiğin gün ne söylediğini hatırlıyor musun bana?"

"????"

"Bizi anlıyorsun değil mi oğlum, diye sormuştun. Her şey boğazıma düğümlenmişti o an. Hayır baba, hayır! Seni hiç anlamadım. Anlamayı hakedecek bir şey yoktu ortada. Biraz başın sıkışınca gittin. Vicdanını rahatlatmak için mi buraya geldin? Yok, yok sakın rahatlamasın. Senin yüzünden o kadar kötü zamanlar yaşadık ki, vicdanın sakın rahatlamasın. Güle güle baba. Sakın bir daha gelme!"

"Bak oğlum durum bildi...."

"Evet bildiğim gibi değil ve ben bilmek de istemiyorum zaten. Eyvallah."

"!!!!"

Konuşmamız bu kadar sürdü. Tamamı beş dakika. Onca zamandan sonra beş dakika. Bundan ikimiz de mutlu olmadık. İçimdekileri söyleyebilmiş olmam beni mutlu etmedi aslında. İnsan garip bir varlık bazen sakladıklarıyla mutlu oluyor. Bazen de açığa vurduklarıyla. Ben her iki durumda da mutsuz olacaktım. Saklasam da, açığa vursam da mutsuzluğum değişmeyecekti. Onun biraz daha mutsuz olması için açığa vurmayı seçtim. Bende çok şey değiştirmedi.

Babam giderken, akmak için yeterli bahaneyi bulmuş gözyaşları benim arkamı dönmemi bekliyorlardı. Daha fazla bekletmemek için arkamı dönüp çıktım odadan.

Kendi gözyaşlarımın bana ihanet ettiğine kızıyordum, yanaklarımdan süzülürlerken. İşte bunu hiç beklemiyordum. Hızlı adımlarla tuvalete attım kendimi. Geberecek kadar ağladım. Babam için, annem için, kız kardeşim için, kendim için, bütün ailemiz için.

Yokluğumdan endişelenen bir hemşirenin kapıyı yumruklamasıyla tuvaletten dışarı çıktım. Çıktığımda hemşire yüzüme değil, kollarıma bakıyordu endişeli gözlerle. "Merak etme..." dedim. "Endişelenecek bir durum yok" diye ekledim.

Aynı gün öğleden sonra kız kardeşimin geldiğini haber verdiler. Yüreğim yerinden fırlayacaktı sanki. Kalbim lunaparka giden çocukların heyecanıyla dans edip oynuyordu. Benden önce gitti sanki kardeşimin yanına.

Karşı karşıya gelir gelmez sarılıp, ağlamaya başladık.

Öyle ne kadar kaldığımızı bilmiyorum. Birbirimize yapışmış gibiydik. Başka bir âlemde elele tutuşmuş, çocukluğumuzun oyunlarını oynuyorduk sanki.

Başımı göğsüne koyduğumda yine kalbim yerinden fırlayacak gibi oldu. O kadar annem kokuyordu ki. İçime çektim kokusunu. Sarıldık; ağladık, sarıldık, ağladık bu böyle sürdü. Konuşup da çocukluk oyunlarımızı yarım bırakmak istemiyorduk. Veda edişlerin dışında pek konuşmadık da zaten. Birkaç cümle yetti.

"Bir daha sakın yapma ağabey, olmaz mı? Bir daha sakın yapma!"

"Olur hayatım yapmam."

"Yalvarırım bir daha yapma!"

"Sana sana bir şey olursa ben ne yaparım. Bencil olma. Hem ben hâlâ küçüğüm."

Gülmeye başlamıştım. Son birkaç yıldır ısrarla ona hâlâ küçük olduğunu ispat etmeye uğraşıyordum.

"Tamam bebeğim merak etme. İyi olacağım."

Kardeşimi görmek, sarılmak, ağlamak kendimi iyi hissetmeme sebep olmuştu. Yenilendiğimi hissettim. Yorgunluğumu almıştı. Hele de öğleden önceki olaydan sonra...

Çok merak ettiğim ve doğrusu yolunu gözlediğim bir başkası daha vardı; Lola. Çok özlemiştim. Defalarca gelip git-

tiğini oradakilerden öğrenmiştim. Çok sık rüyama giriyordu hastanede kaldığım zamanlarda.

Ertesi gün Lola'nın geldiğini söylediler.

Aynanın karşısına geçip, saçlarımı, üstümü başımı düzeltiktikten sonra yanına gittim. Kafasını öne eğmiş bekliyordu. İçeri gidince ayağa kalktı.

"Otur lütfen. Hoş geldin."

"Hoşbulduk. Geçmiş olsun."

"Teşekkür ederim. Çiçekler benim mi?"

"Hı, hı.. umarım vazon vardır."

"Plastik bir şeye koyarım. Çok sağol. Harika çiçekler."

"....."

"Eeee! Susmak için mi ziyaretime geldin? İnsan moral verecek şeylerden söz eder biraz."

"Benim yüzünden oldu biraz da."

"Saçmalama Lola! Bu ne demek şimdi?"

"Ne yapman gerektiğini ayrıntılı olarak anlattım. Yoksa aklına nerden gelecekti?"

"Bak sorun bu değil tamam mı? Başka şeyler de yapabilirdim. Ama öyle oldu işte. Senin bir suçun yok."

"Ama yaptı..."

"Ya Lola, susar mısın Allah aşkına! Senin yaptığın iyilikleri kimse yapmadı bana. Belki çok daha kötüsü olacaktı."

"Peki peki, tamam. Yeter ki iyi ol. Çok zayıflamışsın."

"Herhalde Lola. Otelin suit odasında, tatilde değilim.

Gülmeye başladık.

Lola'yla birbirimize biraz daha benzemeye başlamıştık.

Bazı şeyleri unutmamak için kollarımıza kazımıştık. Ama artık unutmamız gerektiği anlarda da unutma şansımız olmayacaktı.

Geçmiş yaşam acıları, ikimizin de kollarında çizik olarak bizimle birlikte yaşayacaktı.

"Ben kalkıyorum artık. Bir şeye ihtiyacın olursa söyle tamam mı?"

"Tamam, olur. Geldiğine çok sevindim. Bu arada sen ne yapıyorsun? Senden hiç konuşmadık. İyi gidiyor mu her şey?"

"İyiyim, fena değil. Hadi görüşürüz."

"Güle güle..."

Hayatının iyi gitmediğini biliyordum. Bundan söz edilmesi bile yüzünün rengini kaçırıyordu. Sorun, onun kendisiyle ilgili aşamadığı duygular. Eşinden yana bir zarar görmesi mümkün değil. Ona, kendimden bile daha çok dua ediyordum.

Hastanede kaldığım sürece beni en çok şaşırtan, hiç tahmin etmediğim birinin ziyareti oldu. Doğrusunu söylemek gerekirse adamın adını bile bilmiyorum hâlâ. Hani şu bir gece vakti apartman girişinde ve daha sonra da polis karakolunda nezarethanede karşılaştığım adam.

Ziyaretçin var dediklerinde merak içinde ziyaretçi salonuna gittim. Adamı görünce inanamadım. Yani bir rüyada gibiydim. Adamın gerçekliğinden o ana kadar şüphe duyuyordum. Yani nasıl desem, adamın benim hastalıklı zihnimin bir ürünü olduğunu düşünüyordum. Ama bütün gerçekliğiyle karşımdaydı işte.

"Merhaba evlat. Geçmiş olsun."

"Sağolun. Hoşgeldiniz."

"Hoşbulduk."

"Kusura bakmayın çok şaşırdım. Yani, nası... nasıl buldunuz beni? Kim haber verdi? Nered..."

"Başlamayalım yine sorulara. İstemezsen gideyim."

"Yo..yo.. hayır. Sevindim geldiğinize. Çok sevindim hem de..."

"Al bunu sana aldım."

"Eyvallah. Çok teşekkür ederim."

Feridettin Attar'ın Mantık ut Tayr isimli kitabını uzattı elime.

tiğini oradakilerden öğrenmiştim. Çok sık rüyama giriyordu hastanede kaldığım zamanlarda.

Ertesi gün Lola'nın geldiğini söylediler.

Aynanın karşısına geçip, saçlarımı, üstümü başımı düzeltiktikten sonra yanına gittim. Kafasını öne eğmiş bekliyordu. İçeri gidince ayağa kalktı.

"Otur lütfen. Hoş geldin."

"Hoşbulduk. Geçmiş olsun."

"Teşekkür ederim. Çiçekler benim mi?"

"Hı, hı.. umarım vazon vardır."

"Plastik bir şeye koyarım. Çok sağol. Harika çiçekler."

"....."

"Eeee! Susmak için mi ziyaretime geldin? İnsan moral verecek şeylerden söz eder biraz."

"Benim yüzünden oldu biraz da."

"Saçmalama Lola! Bu ne demek şimdi?"

"Ne yapman gerektiğini ayrıntılı olarak anlattım. Yoksa aklına nerden gelecekti?"

"Bak sorun bu değil tamam mı? Başka şeyler de yapabilirdim. Ama öyle oldu işte. Senin bir suçun yok."

"Ama yaptı..."

"Ya Lola, susar mısın Allah aşkına! Senin yaptığın iyilikleri kimse yapmadı bana. Belki çok daha kötüsü olacaktı."

"Peki peki, tamam. Yeter ki iyi ol. Çok zayıflamışsın."

"Herhalde Lola. Otelin suit odasında, tatilde değilim.

Gülmeye başladık.

Lola'yla birbirimize biraz daha benzemeye başlamıştık.

Bazı şeyleri unutmamak için kollarımıza kazımıştık. Ama artık unutmamız gerektiği anlarda da unutma şansımız olmayacaktı.

Geçmiş yaşam acıları, ikimizin de kollarında çizik olarak bizimle birlikte yaşayacaktı.

"Ben kalkıyorum artık. Bir şeye ihtiyacın olursa söyle tamam mı?"

"Tamam, olur. Geldiğine çok sevindim. Bu arada sen ne yapıyorsun? Senden hiç konuşmadık. İyi gidiyor mu her şey?"

"İyiyim, fena değil. Hadi görüşürüz."

"Güle güle..."

Hayatının iyi gitmediğini biliyordum. Bundan söz edilmesi bile yüzünün rengini kaçırıyordu. Sorun, onun kendisiyle ilgili aşamadığı duygular. Eşinden yana bir zarar görmesi mümkün değil. Ona, kendimden bile daha çok dua ediyordum.

Hastanede kaldığım sürece beni en çok şaşırtan, hiç tahmin etmediğim birinin ziyareti oldu. Doğrusunu söylemek gerekirse adamın adını bile bilmiyorum hâlâ. Hani şu bir gece vakti apartman girişinde ve daha sonra da polis karakolunda nezarethanede karşılaştığım adam.

Ziyaretçin var dediklerinde merak içinde ziyaretçi salonuna gittim. Adamı görünce inanamadım. Yani bir rüyada gibiydim. Adamın gerçekliğinden o ana kadar şüphe duyuyordum. Yani nasıl desem, adamın benim hastalıklı zihnimin bir ürünü olduğunu düşünüyordum. Ama bütün gerçekliğiyle karşımdaydı işte.

"Merhaba evlat. Geçmiş olsun."

"Sağolun. Hoşgeldiniz."

"Hoşbulduk."

"Kusura bakmayın çok şaşırdım. Yani, nası... nasıl buldunuz beni? Kim haber verdi? Nered..."

"Başlamayalım yine sorulara. İstemezsen gideyim."

"Yo..yo.. hayır. Sevindim geldiğinize. Çok sevindim hem de..."

"Al bunu sana aldım."

"Eyvallah. Çok teşekkür ederim."

Feridettin Attar'ın Mantık ut Tayr isimli kitabını uzattı elime.

"Oku bunu seversin herhalde. Bakarsın senin de Simurg'u bulmana yardım eder."

"Ben aramıyorum ki Simurg'u."

"Aramayan adamın kendini heder ettiği görülmüş müdür evlat?"

"....."

"Bütün bunlarda senin için bir hayır var elbette. İnsanın bazen akıldan geçmesi gerek. Akıl baştayken hakikatten uzaklaşmak da mümkün. Aklı bir kenara bıraktığında hakikat elinden tutar insanın."

"Ne yani, sevineyim mi bunlara."

"Sevinmek ya da yerinmek için gaybı bilmek gerek. Tevekkül iyidir."

"Öyle olsun. Ne diyeyim. Tevekkül edelim."

"Lafla olmaz evlat. Lafla olmaz."

"Öğreneceğiz herhalde."

"İnşaallah. Bana müsaade. Hasta ziyareti kısa olur."

"Biraz daha otursaydınız. Sohbet ediyorduk güzel güzel."

"Ben gideyim. Sağlıcakla kal. Allah seninle olsun."

"Eyvallah. Zahmet ettiniz vallahi. Çok sevindim. Kitap için de tekrar teşekkür ederim."

"Önemli değil."

"Güle güle."

Sonra da geldiği gibi gitti. Artık onunla ilgili hiçbir şey sormuyorum kendi kendime. Nerede karşıma çıkarsa orada konuşuruz, o kadar. Kimmiş, kimin nesiymiş beni ilgilendirmiyor. Zaten ilgilensem de bir şey çıkacağı yok. Hastanede ziyaret etmesi bana çok büyük moral oldu. Bütün havam değişti. Nasıl söylesem, o andan itibaren biraz daha güvenle bakıyordum hayata.

Hediye ettiği kitabı okumaya başladım sonraki günlerde. Benim için de daha geçecek çok vadinin olduğunu farkediyordum.

Simurg'un nerede olduğunu deli gibi merak ediyordum.

Gelip gidenler, sohbetler derken hastanedeki son günlerim daha kolay geçmeye başlamıştı. Kardeşim ve Lola her hafta geliyordu. Bir kere de apartmandaki kapıcı İhsan ağabey ziyaretime geldi. Buna da çocuklar gibi sevindim.

Nihayet hastaneden taburcu edildim.

Kendime bile itiraf edemediğim bir şey vardı ki, dışarı çıkmaya korkuyordum. Hastane daha güvenli geliyordu. Ne yapmam gerektiğini de bilmiyordum.

Güneşli bir sabah dışarı çıkıp yeryüzünü selamladım.

- 21 -

Hayatın neresinde kalmıştık?

"- eğer gelin olarak gitmeseydin sana bir veda öpücüğü verirdim.
-gelin olmasaydım sana hiçbir zaman veda etmezdim."

Ben-hur filminden

Kardeşimle birlikte eve döndüm. Evimin her köşesini pırıl pırıl temizlemiş. Başka bir evmiş gibi geliyordu gözüme. Sanki hiç bu evde yaşamamışım gibi. Vazolara taze çiçekler bile koymuştu. İnsanın yorgunluğunu atabilmesinin tek yolu kendi yatağında derin bir uyku çekmesidir. Benim üzerimde neredeyse bir yılın yorgunluğu vardı. İlk gece öylesine derin uyudum ki, gözümü bir kapadığımı hatırlıyorum, bir de açtığımı. İkisi arasında onaltı saat geçmiş.

Öncelikle halletmem gereken iş meselesi vardı. Ancak bir şirket ortamında çalışmak niyetinde değildim asla. Daha durağan bir iş bulmak istiyordum. Beni yormayacak bir iş. Zihnen, ruhen beni yormayacak bir iş...

İki, üç gün geçtikten sonra Lola benimle konuşmak istediğini söyledi. Kaçınılmaz olan şeyler yavaş yavaş yanıma sokuluyordu. Gümüşsuyu'nun arka tarafında ağaçların altında masaların olduğu bir kafede buluştuk.

"Ne oldu Suzan? Ne konuşacaksın böyle önemli?"

"Oooo.. bakıyorum adımı ezberlemişsiniz beyim."

"Bırak şimdi. Kötü bir şey yok değil mi?"

"Yok, yok. İyiyim. Bak şimdi. Bir karar vermem gerekiyor. Hasan'la boşanmak istiyorum. Yani henüz kararlı değilim ama bilmiyorum."

"Nereden çıktı şimdi bu Suzan? Sorun nedir?"

"Aslında sorun benim. Hasan'ın yaptığı pek bir şey yok. Sıkıntım da bu. Sebebimi somutlaştıramıyorum. Ona da haksızlık etmek istemiyorum."

"Hasan sana çok iyi davranıyor. İyi de bir çocuk. Kötülüğünü filan görmedim."

"Doğru bir kötülüğü yok. Ne bileyim. Kelimelerimiz farklı. Gökyüzümüz farklı gibi geliyor."

"Sen kendine sorun arıyorsun bence. Dışarıda bulacağın başka insanlar hayalini kurduğun insanla örtüşemez."

"Belki sen örtüşürsün?"

"?!!"

"Niye uzak duruyorsun. İkimiz de adı konmamış bir aşkı yaşadığımızı biliyoruz. Kılık değiştiren bir aşk bu."

"Bir dakika Suzan. Seninle bir şeyleri paylaşıyoruz bu doğru. Ama aşk dediğimiz anda birbirimizi tüketiriz."

"Nasıl yani?"

"Bak bilmiyorum. Bir çeşit metafizik bağlantı bu. Seninle çoğu kez aynı şeyleri hissediyoruz ama buna aşk denemez. Başka türlü bir ilişki."

"Bu ne zamana kadar sürecek?"

"Biz istersek sonsuza kadar. Ama sana zarar verdiğimi gördüğüm anda, ben çıkar giderim."

"Bu kadar kolay mı yani?"

"Kolay değil elbette. Ama yapılması gerekiyorsa...."

"Senin de ilgi duyduğunu düşünüyordum."

"Bak biz birbirimizi, senin Hasan'la tanışmandan önce tanıyoruz. O günden beri bir şey değişmedi."

"Yani?"

"Yani Hasan'ı bırakma. Ya da artık çekilmez hâle geldiyse bırak. Ama bizim birarada olma şeklimiz senin düşündüğün gibi değil."

"Beni yalnız bırakıyorsun."

"Asla Lola. Asla! Zor durumda kaldığın her zaman kafanı yana çevir. Ben orada olacağım. Yemin ederim orada olacağım."

Ben bunları söylerken öfkeleneceğini, bağırıp çağıracağını, bana okkalı bir küfür sallayacağını, hüngür hüngür ağlayacağını, kavga edeceğimizi düşündüm.

Bütün bunları yapması için sebepleri de vardı belki.

Ama o bunların hiçbirini yapmadı.

Derin bir nefes alıp sustu.

Titreyen bir sesle "beni çok kırdın" dedi.

Hepsi o kadar.

Beni çok kırdın...

Ne yaparsa yapsın beni bu sözleri kadar etkileyemezdi.

Yüzüne bakamadım bile. O an ağlıyor muydu bilemiyorum.

Zor bir konuşmaydı.

İkimiz için de zor...

Yaklaşık yarım saat daha hiç konuşmadan, ağaçların arasından denizi seyrettik.

Farkında değil ama benimle yaşaması bir süre sonra onun için çekilmez hale gelecektir. Onun ve diğerlerinin farkında olmadığı bir şey daha var ki, zihnim hâlâ bazı anlarda bir kuş gibi yükselip, beni terk ediyor. Böyle bir anda Lola'nın ya da bir başkasının yanımda olmasını hiç istemem.

O gece saatlerce Suzan'ı düşündüm. Hayatımda karşılaştığım en iyi insanın üzgün olmasına dayanamıyordum. Sonra dalıp gitmişim. Rüyamda pencere kenarında kırıntıları paylaşamadığından birbirini gagalayan, kavga eden onlarca kuş gördüm.

İki hafta sonra bir iş bulduğumda gördüğüm bu rüya aklıma geldi.

Tahtadan kuş kafesleri yapan yaşlı bir adamın yanında işe başladım.

- 22 -

İnsan hep yarındır...

Yarın kelimesi bende büyülü çağrışımlar uyandırdı hayatım boyunca.

Yaşadığım her günün acısını ve umudunu yarına erteledim. Ertesi gün olduğunda her şeyin yerli yerine oturacağına ilişkin bitimsiz beklentiler büyüttüm içimde.

Nefes aldığım ölçüde yarınlar bitmiyordu. Bu kadar geniş bir yarının hiçbir zaman gelmeyeceğini elbette biliyordum.

Buna rağmen bu duygu hiç eksilmedi dünyamdan.

Yaralarım yarın iyileşecek!

Oyuncağım yarın alınacak.

Yarın iş bulacağım.

Sevgilim yarın dönecek.

Dostlarım yarın ziyaretime gelecek.

Beklediğim mektup yarın elime ulaşacak.

Annem yarın daha iyi olacak.

Yarın buralardan kaçacağım.

Yarın daha rahat ve derinden uyuyabileceğim.

Yarın bugünden çok daha iyi olacak.

Yarın bugünden iyi olacak.

Tarık Tufan

Yarın bugünden iyi olabilir.

Yarın ya da bugün...

...

Bitimsiz yarınlar sayesinde gün boyu sırtımda taşıdığım yükleri bir kenara bırakıp uyuyabiliyordum.

- 23 -

Kuşlara gösterişli kafesler...

Muzaffer amca insanın ilk gördüğünde kanı ısınacak türde adamlardan biriydi. Hani herkesin bir yakınına benzetebileceği türden adamlar var ya, onlardan işte. Zayıf, ince parmaklı, beyaz bıyıklı, gözlüklü ellili yaşlarında bir adamcağız. Özellikle parmakları herkesin ilgisini çekecek kadar zarif ve uzundu.

İşe girmek için yanına gittiğimde önce diretti de diretti. Yaşı küçük birini alacakmış, yetiştirecekmiş, bana fazla para veremezmiş ve daha bir sürü şey. Ben ise her dediğine karşıt bir şey söyleyip, ille de işi istediğimi anlatıyordum. Acilen ihtiyaç duyduğumu anlatıp, olanca gücümle diretiyordum. Kendimi acındırabileceğim ne varsa anlattım. Bunun için yalan söylemem de gerekmiyordu. Olanı olduğu gibi anlatmak yeteri kadar acıklı bir durum doğuruyordu zaten.

Sonunda kabul etti.

Ertesi gün işe başladım.

Tahtadan kuş kafesi imalathanesi...

Çok kolay yapılabilen bir şey değildi bu kafesler. El işçiliği ne de olsa. Biraz pahalı oluyordu diğer kafes türlerine göre ama meraklısı beğeniyle alıyordu. Muzaffer amca yaklaşık

kırk yıldır bu işi yapıyordu. Dolayısıyla birçok müşterisi olmuştu zaman içinde. Onlar da sağa sola haber veriyordu. Böyle döndürüp gidiyordu işlerini.

Birkaç tip kafes yapılıyordu dükkanda. Bir de boyayla değişik süslemeler yapıyordu kafeslerin üzerine.

Kendisi hayatı boyunca hiç kuş beslememiş. Ama bu işe bir yerlerden merak salmış ve harikulade güzel kafesler yapıyordu. Onun yaptığı kafeslerde yaşayan kuşların diğerlerine göre daha mutlu olacağını düşünüyordu. Bunu hiç anlamıyordum. Kafes farklı olsa da kafes işte. Kuşun mutluluğuna etkisi ne olabilir? Sanırım yaşlı adam kendisine mutlu olabilecek sebep arıyordu. Tutarsız da olsa, buna inanmıştı bir kere. İş yaparken mutlu olduğu, bundan keyif aldığı, kendi işiyle övündüğü çok açık görülebiliyordu.

Dükkan çok büyük bir yer değildi. Muzaffer amcanın kendi yeriydi. Kira olmayınca geçinip gidiyordu adam.

Bir süre sonra ben de işin ucundan tutacak hâle geldim. Bir şeyleri öğrettiği halde yanlış yapmaya kalktığımda fena öfkeleniyordu. Neden yaşı küçük birini aradığını da anladım böylece.

Sohbet ederken dünya tatlısı bir adam, iş esnasında tanınmaz bir hale geliyordu. Gören dini bir ritüeli yerine getiriyoruz zannederdi. O kadar usul, o kadar özenli, o kadar törensel hareketlerle işini yapıyordu. Artık çok kalmayan el işçilerinden biriydi Muzaffer amca.

Şimdi hâlâ onun yanında çalışıyorum.

Akşamları da Haliç kıyısına inip bir şeyler yazmaya çalışıyorum. Zihnimi hafifletebilmek için yalnızca.

Etrafımdaki insanlar mutsuz olduğumu düşünüyor.

Mutsuz değilim aslında. Kendimi iyi hissediyorum. İnsanın gözle görülür bir şeyler imal etmesi çok güzel. Heyecan verici. Bir şirket odasında soyut değerler üreterek kafa patlatmaktansa, elinde bir şeylerle uğraşmak çok daha keyifli. Başka bir iş aramıyorum. Kovulana kadar burada çalışmaya da niyetliyim.

- 24 -

Yeni çırak hevesli ama...

Bu işi kırk yılı aşkın bir zamandır yapıyorum. İlk defa böyle bir çocukla çalışıyorum. Biraz garip bir çocuk. Nasıl söylemeli, farklı yani.

Altından girdi, üstünden çıktı, işi kaptı. Ne yalan söyleyeyim onu işe almayı hiç düşünmüyordum. Tahsilli bir çocuk da üstelik. Üniversite bitirmiş. "Git iyi bir iş bul, bu iş senin dengin değil" dedim, anlatamadım bir türlü. Tutturdu da tutturdu. En sonunda mecbur kaldım tamam dedim.

Hoş bir delikanlı. Kimseye bir zararı yok. Arkadaşı bir hanım kız geldi yanıma. Rica etti, idare et diye. Hikayesini anlattı. Yazık, çocuk çok şeyler yaşamış. Hastanelerde yatmış. Ezik bir çocuk, çok çekmiş. Acıdım da çocuğa.

İşi çabuk öğreniyor. Becerikli, ne dersem de yapıyor. Yalnız bir huyunu farkettim. O da tesadüfen. Bir anlam veremedim ama o hanım kız biraz bahsedince anladım. Görmezden gelmeye başladım. Acıyor insan, ne yapayım...

Bu çocuk her kafesin bir tahta çubuğunu o kadar gevşek bırakıyor ki hafif zorlasan ya da biraz zaman geçse kendiliğinden yerinden düşecekmiş gibi duruyor. Yani kuşun kana-

dı, gövdesi biraz hızlı çarpsa tahta düşecek. Böylece kuşun çıkabileceği bir aralık oluşacak kafesin içinde.

Başlangıçta aklım almadı. Herhalde yanlışlıkla böyle oldu dedim. Sonra baktım bir, iki derken fırsat bulabildiği her kafese aynı şeyi yapıyor. Sinirlendim önce. İşten atmaya bile niyetlendim.

Sonra o hanım kız bir gün geldiğinde durumu ona da anlattım.

"Bak kızım durum aynen anlattığım gibi. Ne yapayım ben şimdi?"

"İdare et amca, lütfen. En fazla elden geçirirsin bir defa daha. Baktın olmadı, bana sat bozuk kafesi."

"Yahu yapılamayacak bir şey değil ama. İnsan sinirleniyor biraz da."

"Amcacım bak, buna ihtiyacı var. Sorun olursa ben karşılarım diyorum."

"Niye yapıyor böyle, bu deli oğlan?"

"Kuşların kaçabilecekleri bir aralık olsun diye.

Tıpkı kendi hayatındaki gibi...

Her kafesten kurtulabilmenin bir yolu olsun diye..."

- 25 -

İnsan canhıraş bir suskunluktur...

"19. yüzyıl boyunca birçok cerrah, bir hayvan üzerinde operasyon yapmadan önce alışılmış bir biçimde ses tellerini kestiler. Bunu, deney sırasında hayvanlar ses çıkarmasın diye yaptılar.

Deneyi yapanlar ses tellerini keserek aynı zamanda gerçeği yadsıdılar –sessiz bir hayvanın acı çekmediğini varsaydılar- ve bunu kendileri doğruluğunu kabul ettikleri bilgileriyle doğruladılar. Hayvanın çığlıkları onlara zaten bildikleri bir şeyi, karşılarındaki yaratığın bilinçli, hisseden ve operasyon sırasında eziyet edilmiş bir varlık olduğunu anlatacaktı."

Kelimelerden eski dil

Susuyor olmam, acı çekmediğim anlamına gelmez...

"Önceden söyleyebilecek bir sözüm yok... Söylenmesi gereken ne varsa söyledim. Bu benim gibi biri için kolay değil. Bir çırpıda anlatmaya çalıştım her şeyi. Durup düşünürsem anlatmaktan vazgeçebilirdim.

Bazı şeyleri anlatmaktan ötürü de pişman olacağımın farkındayım. İnsan duygularının apaçık bir şekilde başkalarınca bilinmesini istemez sonuçta. Bir öykü kahramanı olmanın rahatlığına bırakıyorum kendimi...

Samimi bir dille yazılan ve ruhlarınızı okşayacak "Ve Sen Kuş Olur Gidersin" kusursuz bir eser."

9 789759 960834

Fiyatı 10 TL